



**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS KONTROLĖ**

A T A S K A I T A

2001 05 14 Nr. 210-5

Dėl viešosios įstaigos “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” 1999 metų antro pusmečio ir 2000 metų veiklos vertinimo taupumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu, vykdant Valstybės kontrolės 2000 01 07 sprendimą Nr.2 ir atsižvelgiant į Valstybės kontrolės rekomendacijas

IVADINĖ DALIS

Tikrinimo pagrindas

Valstybės kontrolieriaus J.Liaučiaus pavedimai 2001 01 30 Nr.210-5, 2001 04 02 Nr.210-5-2.

Tikrinimo objektas

Viešoji įstaiga “Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija” (toliau – LRT). Įstaigos registravimo Nr.VŠ97-129, identifikavimo kodas – 2424107. LRT buveinė – S.Konaraskio g. 49, LT-2600, Vilnius.

LRT yra valstybei nuosavybės teise priklausanti viešoji ne pelno siekianti įstaiga. LRT turtas yra valstybės nuosavybė, valdomas, naudojamas ir disponuojamas patikėjimo teise. LRT įstatinis kapitalas 2001 01 01 yra **37 447 918 Lt** suformuotas iš biudžetinio balanso parodytų likučių ir 1998 10 20 patvirtintas Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos posėdyje.

Tikrinimo tema

1999 metų antro pusmečio ir 2000 metų veiklos vertinimas taupumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu, vykdant Valstybės kontrolės 2000 01 07 sprendimą Nr.2 ir atsižvelgiant į Valstybės kontrolės rekomendacijas.

Tikrinimo tikslai

- LRT 1999 II pusmečio ir 2000 metų ūkinės finansinės veiklos įvertinimas taupumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu.
- Būdų ir priemonių, kuriuos LRT numatė finansinei padėčiai pagerinti, įvertinimas.
- Valstybės kontrolieriaus J.Liaučiaus 2000 m. vasario 3 d. raštu Nr.140-13-314 Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos generaliniam direktoriui V.Žukui pateiktų rekomendacijų veiksmingam veiklos modeliui suformuoti įgyvendinimo įvertinimas.

Tikrinimą atlikę pareigūnai

Tikrinimą atliko Kontrolės ir veiklos audito skyriaus kontrolierė J.Korzunienė (2001 02 01 - 2001 04 17), Kauno kontrolės skyriaus kontrolierius J.Bacevičius (2001 04 02 – 2001 04 17). Tikrinimas atliktas žinant Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos generaliniam direktoriui V.Žukui (dirbo iki 2001 04 06) ir l.e. generalinio direktoriaus pareigas J.Laučiūtei (dirbo nuo 2001 04 07 iki 2001 05 09). Tikrinimo ataskaitos projektas susipažinimui buvo pateiktas generaliniam direktoriui V.Milakniui (dirba nuo 2001 05 10).

Tikrinimo pradžia ir pabaiga

Tikrinimas pradėtas 2001 02 01, baigtas 2001 05 15.

Tikrinimo metodika

Valstybės kontrolės pareigūnų atliekamų tikrinimų dokumentavimo taisyklės (patvirtintos valstybės kontrolieriaus 2000 01 14 įsakymu Nr.16 (2000 08 07 įsakymo Nr.136 ir 2001 02 19 įsakymo Nr. 13 redakcija).

Tikrinimo planavimas

Tikrinimas atliktas pagal valstybės kontrolieriaus pavaduotojo A.Varnelės (2001 02 12) patvirtintą programą.

Tikrinimo laikotarpis ir apimtis

Tikrinimas apėmė LRT vidinės struktūros tinkamumo įvertinimą tikrinamo objekto atliekamiems tikslams. Įvertinimas sudarytas iš LRT įstatų, padalinių skyrių nuostatų, vadovybės ir darbuotojų pareiginių charakteristikų, pokalbių su darbuotojais analizės. Atliktas atskirų veiklos klausimų, dokumentų ir apskaitos registrų tyrimas nuo 1999 m. liepos mėn. iki 2000 m. sausio mėn. Analizuojant vystymosi strategiją ir perspektyvą, apžvelgti atskiri 2001 m. sausio – vasario mėn. veiklos klausimai.

Vadovaujantis valstybės kontrolieriaus J.Liaučiaus 2001 03 19 pavedimu Nr.210-5-1 Valstybės kontrolės Kauno kontrolės skyriaus kontrolierius J.Bacevičius atliko priešpriešinį tikrinimą atskirais akcinės bendrovės “Lietuvos radijo ir televizijos centras” 2000 metų veiklos klausimais pagal valstybės kontrolieriaus J.Liaučiaus 2001 03 22 patvirtintą tikrinimo programą. Atlikus tikrinimą surašyta 2001 03 30 ataskaita Nr.210-5-10.

Auditas.

LRT ūkinės finansinės veiklos auditą už 1999 m. atliko Apskaitos ir kontrolės uždaroji akcinė bendrovė “Auditas”. Išvadoje konstatuojama, kad finansinė atskaitomybė visais reikšmingais atvejais atspindi įstaigos finansinę būklę.

APRAŠOMOJI DALIS

1. Organizacinės struktūros ir valdymo (darbo organizavimo) analizė

1.1.LRT statusas, veiklos teisinio reglamentavimo apžvalga. Lyginimas su kitais nacionaliniais transliuotojais.

LRT yra valstybei nuosavybės teise priklausanti viešoji ne pelno siekianti įstaiga. LRT įsteigta 1996 m. spalio 8 d. Lietuvos Respublikos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymu Nr.I-1571 ir yra Lietuvos Respublikos Seimo įsteigto Lietuvos radijo ir televizijos teisių ir pareigų perėmėja. LRT turtas yra valstybės nuosavybė, valdomas, naudojamas ir disponuojamas patikėjimo teise.

Tikrinamuoju laikotarpiu LRT vadovavosi įstatais, patvirtintais LRT tarybos 1997 m. gegužės 13 d. (Vilniaus miesto valdyboje įregistruotais 1997 liepos 10 d., keistais ir pildytais LRT tarybos sprendimais: 1997 m. spalio 21 d., 1999 m. sausio 5 d.) ir įstatais, patvirtintais LRT tarybos 2000 m. spalio 10 d. (Vilniaus miesto valdyboje įregistruotais 2000 m. lapkričio 14 d.).

LRT – nacionalinis transliuotojas, veikiantis pagal Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymą (1996 10 08 Nr. I-1571; 2000 06 29 įstatymo Nr.1780 redakcija; toliau – LRT įstatymas). LRT veikloje taip pat vadovaujasi Visuomenės informavimo įstatymu, Viešųjų įstaigų įstatymu, kitais teisės aktais (jeigu LRT įstatymas nenustato kitaip), taip pat savo įstatais.

LRT yra šių tarptautinių organizacijų narys:

1. Europos transliuotojų sąjunga (EBU) – nuo 1993 m. Būstinė Ženevoje, nario mokestis 2001m. – 432 584 Lt (nario mokesčio dydis nustatomas kasmet).
2. CIRCOM regional (Europos regioninės televizijos asociacija) – nuo 1994 m, nario mokestis 2001m. - 4465 Lt.
3. URTI Tarptautinis radijo ir televizijos universitetas. Būstinė Paryžiuje.
4. IMC – tarptautinė muzikos taryba. Būstinė Paryžiuje .

LRT Užsienio ryšių skyriaus pateikti duomenys apie Europos valstybių visuomeninių (nacionalinių) transliuotojų darbuotojų skaičių ir biudžetus rodo, kad daugumoje valstybių nacionalinėse (visuomeninėse) radijo ir televizijos organizacijose darbuotojų skaičius ir biudžetai, lyginant su LRT, didesni. Tačiau Estijos ir Latvijos Respublikose, kuriose skirtingai nuo LRT, yra atskiros radijo ir televizijos organizacijos, bendras radijo ir televizijos darbuotojų skaičius yra mažesnis: Estijos ER ir ETV - 1016, Latvijos LVR ir LTV (2 programos) – 1000 (1999 m. duomenys). LRT vidutinis darbuotojų skaičius 2000 metais – 1192.

2000 metais vienam Lietuvos Respublikos gyventojui teko apie 10,4 Lt per metus LRT skirtų valstybės biudžeto asignavimų (38,4 mln. Lt. / 3,7 mln.). LRT Užsienio ryšių skyriaus pateiktuose Vyriausybės nutarimo dėl valstybės rinkliavos už LRT teikiamas paslaugas projekto metmenyse numatytas valstybės rinkliavos tarifas fiziniams, juridiniams asmenims bei ūkinėms bendrijoms - **4 Lt** per mėnesį. Naujos finansavimo tvarkos įsigaliojimas, pagal kurią numatyta valstybės rinkliava už LRT

teikiamas visuomenei paslaugas, 2000 m. gruodžio 23 d. įstatymu Nr.IX-137 atidėtas iki 2002 01 01. Valstybės rinkliavos už LRT teikiamas paslaugas administravimo ir mokėjimo tvarkos teisinio reglamentavimo klausimai šiuo metu nėra svarstomi, nors finansavimo tvarka įsigalioja nuo 2002 m. sausio 1 d.

IŠVADOS:

• *Įteisinus Vyriausybės nutarimo dėl valstybės rinkliavos už LRT teikiamas paslaugas projekte numatyto dydžio rinkliavą, LRT pajamos padidėtų, tuo pačiu vienam Lietuvos Respublikos gyventojui tektų didesnė LRT išlaikymo išlaidų dalis.*

• *LRT statusas, nacionaliniam transliuotojui ir programoms keliami reikalavimai, specifiniai veiklos tikslai (principai), įpareigoja užtikrinti temų ir žanrų įvairovę, atspindėti įvairias pažiūras ir įsitikinimus, kurti, puoselėti ir saugoti nacionalinės kultūros vertybes, todėl veiklos orientavimas komercine kryptimi turi būti derinamas su nacionaliniam transliuotojui keliamais reikalavimais.*

1.2. LRT valdymo organai (LRT taryba, administracija ir kt.).

Vadovaujantis LRT įstatymo 9 straipsnio 1 dalies nuostatomis LRT valdymo organai yra LRT taryba ir administracija.

1.2.1. LRT Taryba

Tikrinimo laikotarpiu LRT tarybai vadovavo :

1. **S.Beržinis** - 1999 01 05 – 1999 08 24;
2. **A.Mačiulis** - 1999 08 24 – 2000 05 18;
3. **M.Martinaitis** - nuo 2000 05 24.

Vadovaujantis LRT įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punkto (2000 06 29 įstatymo Nr.VIII-1780 redakcija; ankstesnė įstatymo redakcija - 9 straipsnio 1 d. 1 p.) nuostatomis, LRT Taryba formuoja LRT programų mastus ir struktūrą, kasmet tvirtina LRT programų sudėtį ir jų pakeitimus.

1.2.2. LRT generalinis direktorius

LRT generalinio direktoriaus pareigose 1999 m. II pusmetyje ir 2000 metais dirbo:

1. **A.Ilginis** - 1997 12 03 – 1999 08 30;
2. **A.Trakimavičius** - 1999 08 25 – 2000 01 17;
3. **V.Žukas** – 2000 01 18 – 2001 04 06;
4. **J.Laučiūtė** – 2001 04 07 – 2001 05 09;
5. **V.Milaknis** - nuo 2001 05 10.

Vadovaujantis LRT įstatymo 12, 13 straipsnių (2000 06 29 įstatymo Nr.VIII-1780 redakcija; ankstesnė įstatymo redakcija -11 straipsnio) nuostatomis, generalinis direktorius atsako už LRT veiklą, LRT parengtas ir transliuojamas programas, už Tarybos nutarimų įgyvendinimą; vadovauja LRT veiklai, atstovauja LRT šalyje, užsienyje ir tarptautinėse organizacijose, teisme; tvirtina LRT struktūrą, darbo apmokėjimo sistemą, sudaro sutartis, skelbia įsakymus ir kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 4 ir 5 straipsnių nuostatomis, valstybės biudžeto asignavimų valdytojai yra valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų Seimo patvirtintame valstybės biudžete, vadovai. Asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos institucijos programoms vykdyti, užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo efektyvumą ir rezultatyvumą.

Vadovaujantis Įstatu 10.1. dalies 12 ir 16 punktais, LRT generalinis direktorius kontroliuoja kaip vykdomi įsakymai, sutartys; LRT tarybos prašymu informuoja apie įstatymuose numatytų LRT funkcijų, tarybos nutarimų vykdymą.

1.2.3. Administracinė valdyba, Administracinė taryba

LRT generalinio direktoriaus 1999 01 15 įsakymu Nr.4 “Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos administracinės valdybos darbo reglamento” buvo numatyta LRT administracinės valdybos (Generalinio direktoriaus patariamojo organo) darbo tvarka ir sudėtis. Numatyta, kad administracinė valdyba svarsto svarbiausius LRT veiklos klausimus, svarsto ir sprendžia klausimus, kurių negali išspręsti struktūriniai padaliniai pagal savo kompetenciją, svarsto kai kurių sutarčių projektų tikslingumo klausimus ir kt. Įsigaliojus naujai LRT įstatymo redakcijai (2000 06 29 įstatymo Nr.VIII-1780), panaikinti LRT generalinio direktoriaus įgaliojimai sudaryti administracinę tarybą. Šio patariamojo organo veikla buvo sustabdyta generalinio direktoriaus V.Žuko 2001 04 28 įsakymu Nr.61. Generalinio direktoriaus V.Žuko 2000 12 29 įsakymu Nr.203 patvirtintas naujas patariamasis organas – administracinė valdyba. Sudėtis patvirtinta generalinio direktoriaus V.Žuko įsakymu 2001 03 29 įsakymas Nr.39, darbo reglamentą iki 2001 04 10 pavesta parengti vyriausiajai juriskonsultei J.Iešmantaitei.

1.3. LRT valdymo struktūros pakeitimų analizė.

Valstybės kontrolierius J.Liaučius 2000 02 03 raštu Nr.140-13-314 generaliniam direktoriui V.Žukui rekomendavo įvertinus LRT visų struktūrinių padalinių funkcijas ir faktinę veiklą, peržiūrėti LRT struktūrą ir etatų sąrašą. LRT generalinio direktoriaus V.Žuko 2000 07 13 įsakymu Nr.97 ‘Dėl LRT struktūros tvirtinimo’ patvirtinta nauja LRT struktūra.

Atskiros 2000 metais atliktos struktūrinės reformos ir jų ekonominis rezultatas:

- Panaikintos LRT generalinio direktoriaus dviejų pavaduotojų (generalinio pavaduotojo – ekonomikos direktoriaus ir technikos direktoriaus pareigybės bei ūkio direktoriaus) pareigybės. Padaugėjo tiesiogiai generaliniam direktoriui pavaldžių struktūrinių padalinių ir darbuotojų skaičius. Daugiau įgaliojimų suteikta generalinio direktoriaus pavaduotojams – televizijos direktoriui ir radijo direktoriui.
- LRT Ekonomikos skyrius panaikintas 2000 08 21, skyriaus vykdytos funkcijos perduotos Televizijos ekonomikos skyriui ir Radijo ekonomistui. Papildomai įsteigtas Strateginio planavimo skyrius.

Lyginant šių struktūrinių padalinių etatinių vienetų skaičių ir darbo užmokesčio fondą 2000 01 01 ir 2001 01 01, etatinių vienetų skaičius padidėjo nuo 4 iki 6, vieno mėnesio darbo užmokesčio fondas - nuo **5.940 Lt** (be priedų) iki **13.500 Lt** (be priedų). Panaikinus Ekonomikos skyrių, skyriaus dokumentai nebuvo perduoti priėmimo – perdavimo aktu.

- Panaikinti LTV ir LNR prodiuserių etatai, vietoj jų įsteigiant redakcijų vyriausiųjų redaktorių etatus. Panaikinta TV filmų studija, vietoje jos įkurta TV vaidybinių ir dokumentinių filmų studija. Neatsižvelgiant į tai, kad LTV prodiuseriai dar vykdė savo pareigas, į darbą buvo priimti Visuomeninių laidų, Kultūros laidų, Muzikos ir pramoginių laidų vyriausieji redaktoriai. TV vaidybinių ir dokumentinių filmų studijos direktorė priimta į darbą anksčiau, nei TV filmų studijos direktorius perkeltas į kitas pareigas. Prodiuserių ir vyriausiųjų redaktorių bei TV vaidybinių ir dokumentinių filmų ir TV filmų studijos direktorių vykdomų funkcijų dubliavimosi laikotarpiu prodiuseriams ir TV filmų studijos direktoriui buvo priskaičiuota **20.256,35 Lt**, vyriausiems redaktoriams ir TV vaidybinių ir dokumentinių filmų studijos direktorei - **38.041,28 Lt** pareiginių atlyginimų, priedų, autorinio atlyginimo.
- LRT Komercijos direkcija funkcijas vykdė tik 3 mėnesius (nuo 2000 09 11 iki 2000 12 11), dirbo be patvirtintų nuostatų, tuo laikotarpiu direktoriaus pareigose dirbusiam T. Dobrovolskui buvo priskaičiuota **18.835 Lt** pareiginio atlyginimo, priedų, kompensacijų už nepanaudotas atostogas.

IŠVADOS:

- *Minėtos struktūrinės reformos buvo vykdomi neplaningai (darbuotojų vykdytų funkcijų dubliavimas darbo organizavimo pakeitimų metu, trumpą laikotarpį funkcijas vykdę struktūriniai padaliniai), neatsižvelgiant į ekonomines pasekmes.*

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Atlikti struktūrinių padalinių vykdomų funkcijų ir darbo vietų poreikio analizę, peržiūrėti patvirtintą LRT struktūrą.*
- *Darbo organizavimo ir valdymo pakeitimus vykdyti planingai.*

1.4. Struktūrinių padalinių ir darbuotojų vykdomų funkcijų aprašymas nuostatuose ir pareiginėse instrukcijose. Horizontalūs ryšiai tarp struktūrinių padalinių

Valstybės kontrolė 2000 02 03 raštu Nr.140-13-314 rekomendavo patikslinti darbuotojų pareigines charakteristikas, siekiant išvengti darbų (pareigų) dubliavimo. Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad 2001 m. vasario 22 d. dešimt LRT struktūrinių padalinių neturėjo patvirtintų nuostatų, o jų darbuotojai - patvirtintų pareiginių charakteristikų.

Be jau minėtų, dar septyniolikos pareigybių darbuotojai neturėjo patvirtintų pareiginių charakteristikų, atskirų darbuotojų pareiginės charakteristikos patvirtintos tik Valstybės kontrolės tikrinimo metu.

Etatinių vienetų skaičiaus kitimo ir struktūrinių padalinių nuostatų bei pareiginių instrukcijų analizė leidžia daryti išvadą, kad atskirais atvejais struktūriniai padaliniai buvo steigiami ir darbuotojai priimami į darbą nepatvirtinus jų darbo sritį reglamentuojančių nuostatų ir pareiginių charakteristikų. Generalinis direktorius V.Žukas tuo pažeidė Lietuvos Respublikos Darbo sutarties įstatymo 17 straipsnio reikalavimus, kuris nustato, kad sudarant darbo sutartį darbdavys arba jo įgaliotas asmuo privalo pasirašytinai supažindinti priimamą dirbti asmenį su būsimojo darbo sąlygomis, kolektyvine sutartimi, darbo tvarkos taisyklėmis, kitais lokaliniais norminiais aktais, reglamentuojančiais jo darbo sąlygas bei LRT kolektyvinės sutarties 2.6. punkto reikalavimus, kurie nustato, kad pareiginė charakteristika galioja, jei darbuotojas ją pasirašė sudarydamas darbo sutartį.

Horizontalūs ryšiai tarp ekonomines funkcijas vykdančių padalinių (LTV Ekonomikos skyrius, Strateginio planavimo skyrius, Radijo programų direkcijos vyresnysis ekonomistas) ir Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus teisiškai nereglamentuoti, ekonomines funkcijas vykdančių padalinių funkcijos neapibrėžtos nuostatuose ir pareiginėse instrukcijose (patvirtinta tik Strateginio planavimo skyriaus vadovo pareiginė instrukcija).

LRT Personalo skyriaus nuostatuose numatyta, kad skyrius darbdaviui siūlo kartu su LRT padalinių vadovais parengti ir paskirstyti darbuotojus, atsižvelgiant į kuo geresnį jų žinių ir patyrimo pritaikymą, tačiau personalo valdymo ir strategijos problemos sprendžiamos nedalyvaujant ir neįtraukiant į šį darbą skyriaus darbuotojų, darbuotojų etatų sąrašai rengiami nederinant su Personalo skyriumi.

IŠVADOS:

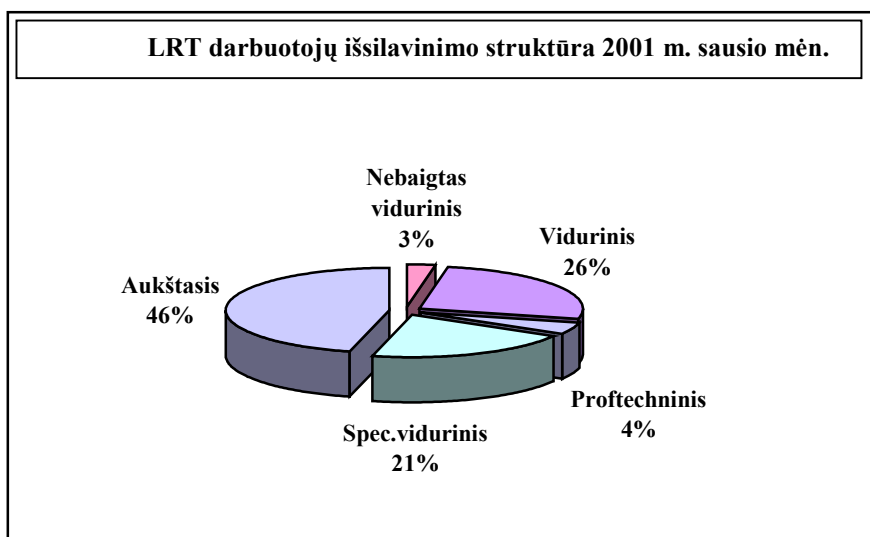
- *Atskirais atvejais struktūriniai padaliniai buvo steigiami ir darbuotojai priimami į darbą nepatvirtinus jų darbo sritį reglamentuojančių nuostatų ir pareiginių charakteristikų, nenustačius ryšių su kitais struktūriniais padaliniais.*

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Parengti ir patvirtinti LRT struktūrinių padalinių ir darbuotojų, kurių vykdomos funkcijos teisiškai nereglamentuotos, nuostatus ir pareigines charakteristikas.*

1.5. Darbuotojų kvalifikacijos vertinimas, mokymas. Atestavimo tvarka. Darbo sutarčių įforminimas.

LRT darbuotojų skaičius su aukštuoju išsilavinimu 1999 01 01 sudarė **44%**, su viduriniu išsilavinimu - **26%**; spec viduriniu išsilavinimu - **22%**, su proftechniniu išsilavinimu - **5%** su nebaigtu viduriniu išsilavinimu - **3%** ; 2001 01 01 atitinkamai **-46%; 26%; 21%; 4%, 3%** .



LRT Personalo skyriaus viršininko pateiktais duomenimis, kvalifikacinių kategorijų taikymas LRT kūrybiniais darbuotojams buvo sustabdytas įsigaliojus LRT generalinio direktoriaus A.Ilginio 1998 06 05 įsakymui Nr.113. Reikalavimai darbuotojų kvalifikacinėms kategorijoms nenustatyti. Neatsižvelgiant į tai, 2000 metais

LRT darbuotojams buvo skiriami pareiginių atlyginimų priedai už aukštą kvalifikaciją. LRT generalinio direktoriaus A.Trakimavičiaus 2000 01 03 įsakymu Nr. 01–K nustatyta priedų suma vienam mėnesiui sudarė: - **118.876,0 Lt**. Iš viso 2000 metais LRT darbuotojams buvo priskaičiuota **1.277.707,6 Lt** priedų už aukštą kvalifikaciją.

LRT įstatymo (2000 06 29 įstatymo Nr.VIII-1780 redakcija) 5 straipsnio 9 punkto nuostatos numato, kad LRT sudaro sąlygas darbuotojams kelti kvalifikaciją. Vadovaujantis TV ekonomikos skyriaus viršininkės I. Mikučionienės (iki 2000 m. rugsėjo 1 d. dirbusios Personalo skyriaus mokymo programų ir darbo organizavimo referento mokymui pareigose) pateiktais duomenimis, užsienio šalyse kėlė kvalifikaciją 1999 m. II pusmetyje - **4**, 2000 m. - **2** LRT darbuotojai. Kursų išlaidos sudarė atitinkamai **3887,71 Lt** ir **1349,9 Lt**. Nuo 2000 m. rugsėjo 1 d. panaikinus Personalo skyriaus mokymo programų ir darbo organizavimo referento etatą, darbuotojų mokymo funkciją vykdo Kalbos kultūros grupės redaktorius D.Bulavas, kuris rengia viešojo kalbėjimo ir skaitymo meistriškumo kursus.

Kolektyvinė sutartis tarp administracijos ir profsąjungos komitetų pasirašyta 2000 04 28, LRT veikia techninių darbuotojų profesinė sąjunga (pirmininkas J.Neverauskas); ir kūrybinių darbuotojų profesinė sąjunga (primininkė D.Vipartienė).

Atrankos būdu patikrinus darbo sutarčių įforminimą (iš 10 darbo sutarčių), nustatyti 2 atvejai, kai pažeidžiant Darbo sutarties įstatymo 17 straipsnio 2 dalies nuostatas, keičiantis būtinosioms darbo sąlygoms darbo sutarčių pakeitimai nebuvo įforminti pasirašant darbdaviui ir darbuotojui (atsakingi asmenys – generalinis direktorius V.Žukas, LRT personalo skyriaus viršininkas V.Černiauskas).

LRT darbuotojų atestavimo nuostatai patvirtinti generalinio direktoriaus V.Žuko 2000 m. vasario 7 d. įsakymu Nr.20 (2000 m. liepos 28 d. įsakymo Nr.106 redakcija). 1999 II pusmetyje - 2000 metais darbuotojų atestacijos nebuvo vykdomos.

LRT įstatymas nenustato LRT generalinio direktoriaus ir jo pavaduotojų kvalifikacijai keliamų reikalavimų.

IŠVADOS:

- *Darbuotojai buvo skatinami skiriant pareiginių atlyginimų priedus už aukštą kvalifikaciją nepatvirtinus kvalifikacinių kategorijų suteikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nuostatų (tvarkos).*
- *Panaikinus referento mokymo klausimais pareigybę, LRT darbuotojų mokymo funkcijai buvo skiriama nepakankamai dėmesio.*
- *Nors periodinė atestavimo tvarka buvo nustatyta, 2000 metais nebuvo vykdomas darbuotojų atestavimas.*

SIŪLYMAI LRT TARYBAI

- *Nustatyti reikalavimus kandidatams į LRT vadovaujančius postus.*

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Nustatyti darbuotojų kvalifikacinių kategorijų suteikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nuostatus (tvarką);*
- *Organizuoti ir vykdyti darbuotojų atestavimą;*
- *Atlikti LRT darbuotojų mokymo poreikio vertinimą, parengti ir įgyvendinti darbuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo programą;*
- *Priedus už aukštą kvalifikaciją skirti nustacius kvalifikacines kategorijas ir įvertinus darbuotojo kvalifikaciją atestavimo būdu.*

1.6. Darbuotojų skaičiaus kitimo dinamika ir ekonominis rezultatas.

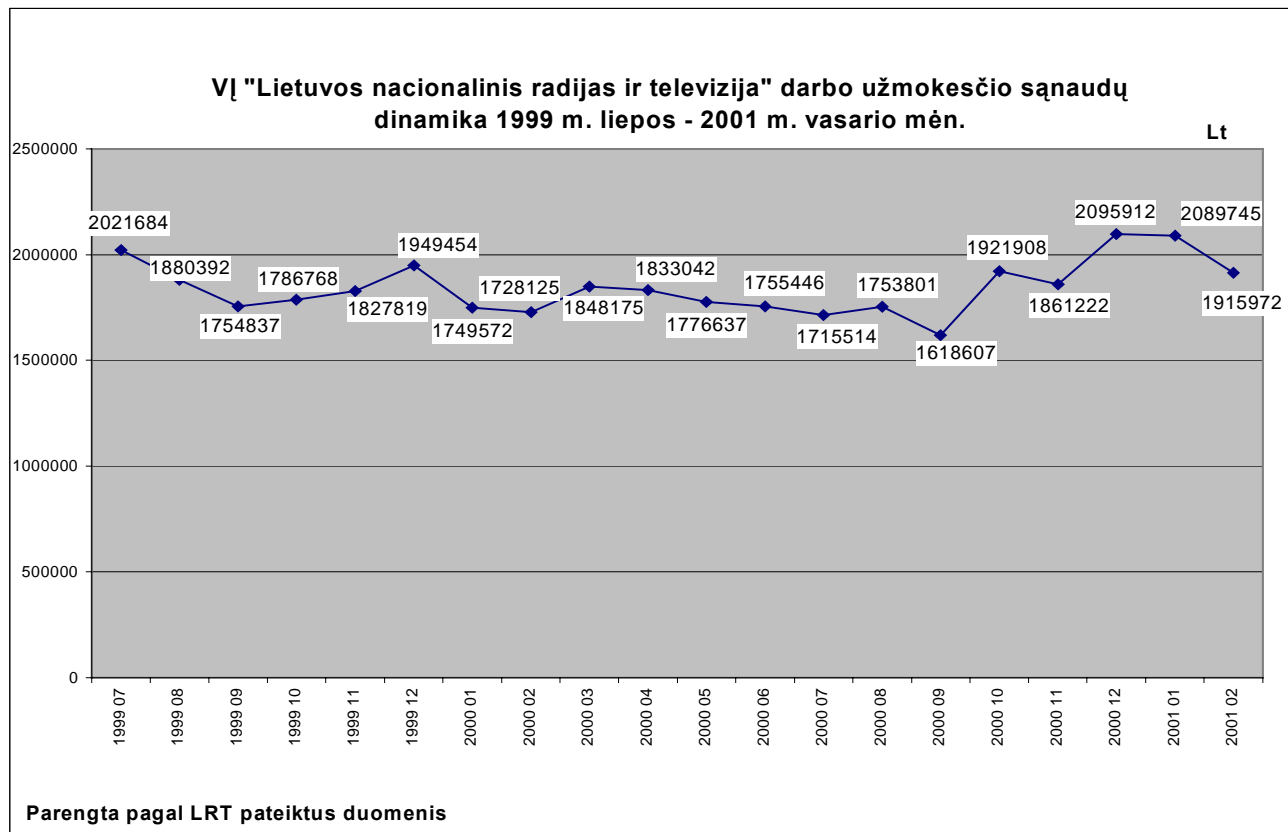
LRT Personalo skyriaus pateiktais duomenimis LRT etatinių vienetų skaičius 1999 01 01 - 2000 01 01 sumažėjo nuo 1399.75 (100 %) iki 1143 (81,65%), t.y. **18,35 %**, tuo tarpu darbuotojų skaičius sumažėjo nuo 1441 (100%) iki 1196 (83%), t.y. **17%**. Ryškiausiai mažėjo bendrųjų tarnybų darbuotojų skaičius **29,39%**, mažiausiai – administracijos – **8,33%**.

LRT Personalo skyriaus pateiktais duomenimis 2000 metais atleisti **136** darbuotojai , priimti **60** darbuotojų, iš jų - **12** darbuotojų buvo atleisti ir priimti tais pačiais metais.

2000 metų laikotarpyje priskaičiuota darbo užmokesčio (be socialinio draudimo įmokų):

- atleistiems darbuotojams - iš viso **1.651.358,0 Lt**, be išeitinių pašalpų ir kompensacijų už nepanaudotas atostogas - **969.465,0 Lt**;
- tais pačiais metais atleistiems ir priimtiems darbuotojams - iš viso **122.622,0 Lt**; be išeitinių pašalpų ir kompensacijų už nepanaudotas atostogas - **88.604,0 Lt**;
- priimtiems darbuotojams - **414.178,0 Lt**.

Kaip matyti iš darbo užmokesčio sąnaudų dinamikos grafiko, sąnaudos užmokesčiui pradėjo didėti nuo 2000 m. rugsėjo mėn. ir 2000 m. gruodžio mėn. sudarė **2.095.912,0 Lt**. Minėtu laikotarpiu sąnaudos atleidžiamų darbuotojų darbo užmokesčiui ir išeitinėms pašalpoms buvo didžiausios (gruodžio mėn. – **204.218 Lt**), taip pat didžiausios sąnaudos naujai priimtų darbuotojų darbo užmokesčiui (gruodžio mėn. –



93.709 Lt). Tai rodo, kad darbuotojų atleidimo ir priėmimo procesai buvo vykdomi neplaningai, neatsižvelgiant į ekonomines pasekmes.

Atleidžiant darbuotoją pagal Lietuvos Respublikos darbo sutarties įstatymo 29 straipsnio I dalies 2 punktą (mažinant darbuotojų skaičių dėl gamybos ar darbo organizavimo pakeitimų) numatytos išeitinės pašalpos – išdirbusiems iki **5 metų – 2**; nuo **5 iki 10 metų – 3**; nuo **10 iki 20 metų – 4**; virš **20 m. - 6** vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio. LRT kolektyvinės sutarties 2.14 punktą nustato, kad nutraukiant darbo sutartis minėtu pagrindu, darbuotojams, išdirbusiems virš 30 metų su profsąjungos sutikimu galima skirti iki **10** vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžių kompensacijas. Patikrinus išeitinių pašalpų ir kompensacijų priskaičiavimą 2000 metais atleistiems darbuotojams, nustatyta, kad iš viso buvo priskaičiuota **614.009,0 Lt** išeitinių pašalpų ir kompensacijų, iš jų atleistiems šalių susitarimu **541.462,4 Lt** (88 %), atleistiems mažinant darbuotojų skaičių – **68.423,5 Lt** (11%) kitais pagrindais – **4.123,19 Lt** (1%). Nutraukiant darbo sutartis šalių susitarimu (kompensacijų dydis neribojamas), darbuotojams buvo skirtos iki **15** vidutinių darbo užmokesčių dydžio išeitinės pašalpos, iš jų - J.A.Vilčiauskas - **50.385,51Lt** (10,5 vidutinių darbo užmokesčių dydžio), R.Kaminskas - **27.212,32 Lt** (10 vidutinių darbo užmokesčių dydžio); M.Buzanas - **17.612,0 Lt** (12 vidutinių darbo užmokesčių dydžio),

K.G.Valaitis – **16.657,0 Lt** (15 vidutinių darbo užmokesčių dydžio). Visos išeitinės pašalpos ir kompensacijos buvo priskaičiuotos iš valstybės biudžeto lėšų.

Kauno TVR technikos skyriaus vairuotojas M.Niaura 2000 04 28 įsakymu Nr.201K atleistas iš einamų pareigų pagal Darbo sutarties įstatymo 27 straipsnį (šalių susitarimu), išmokant 3 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio išeitinę pašalpą, 2000 07 17 įsakymu Nr.340K priimtas vairuotoju į Kauno TVR technikos skyrių, 2000 12 01 įsakymu Nr.633K atleistas pagal Darbo sutarties įstatymo 27 straipsnį, išmokant 4 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio išeitinę pašalpą. Iš viso M.Niaurai priskaičiuota **5356, 86 Lt** išeitinių pašalpų.

Buvęs techninių darbuotojų profsąjungos komiteto pirmininkas A.Kandrotas 2000 11 10 įsakymu Nr.589 K priimtas į Finansų ir buhalterinės apskaitos skyrių vyriausiojo finansininko pavaduotoju, nustatant 1700,0 Lt pareiginių atlyginimą, 2000 11 13 įsakymu Nr.591 K atleistas iš užimamų pareigų šalių susitarimu, išmokant 10 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio išeitinę kompensaciją (priskaičiuota **17161,4 Lt**).

Vadovaujantis LRT įstatymo 10 straipsnio 9 punkto (2000 06 29 įstatymo Nr.VIII-1780 redakcija; ankstesnė redakcija - 9 str. 1 d. 5 p.) nuostatomis, LRT taryba tvirtina kūrybinių darbuotojų, dirbančių pagal terminuotas sutartis, taip pat darbuotojų, priimamų viešo konkurso būdu pareigybes. Darbuotojų, dirbančių pagal terminuotas darbo sutartis, pareigybių sąrašas patvirtintas 1997 09 02, priimamų viešo konkurso tvarka – 1999 07 27, viešo konkurso organizavimo nuostatai patvirtinti 1999 08 25. Keičiantis LRT struktūrai, kito ir darbuotojų pareigybių pavadinimai (įsteigtos naujos pareigybės – vyr.redaktoriai, vyr.administratorius, skyrių vadovai, vykdomoji administracijos sekretorė ir kt.), tačiau LRT taryba netikslino minėtų pareigybių sąrašų. 2000 metais iš **60** priimtų darbuotojų tik **3** buvo priimti viešo konkurso tvarka. LRT tarybos pirmininko M.Martinaičio paaiškinimu, informacijos apie konkursus priimamiems darbuotojams generalinis direktorius V.Žukas tarybai neteikė. Nors LRT Kolektyvinės sutarties 2.18 punkto 3 d. nustato, kad darbuotojų skaičiaus mažinimo metu naujai priimamų darbuotojų kvotos turi būti derinamos su LRT profsąjungomis, LRT generalinis direktorius V.Žukas šio reikalavimo nesilaikė.

IŠVADOS:

- ***Darbuotojų skaičius LRT kito mažesniu procentiniu dydžiu, nei etatinių vienetų skaičius. Tai rodo, kad dirbo daugiau darbuotojų, nei patvirtinta etatinių vienetų;***
- ***Tarp atleidžiamų darbuotojų didžiausią dalį sudarė bendųjų tarnybų darbuotojai, mažiausią – administracijos darbuotojai;***
- ***Darbuotojų atleidimo ir priėmimo procesai buvo vykdomi neplaningai, neatsižvelgiant į ekonomines pasekmes.***
- ***Darbo sutartys buvo nutraukiamos šalių susitarimu, išeitinės pašalpos ir kompensacijos darbuotojams buvo skiriamos neatsižvelgiant į LRT finansines galimybes.***
- ***Darbuotojai buvo priimami neskelbiant viešų konkursų pareigoms užimti.***

- *Pagrindinis dėmesys skiriamas darbuotojų skaičiaus mažinimui, neatsižvelgiant į galimybes mažinti darbo užmokesčio sąnaudas, nustatant mažesnius pareiginius atlyginimus, priedus bei atsisakant papildomo atlyginimo iš rėmėjų lėšų, komercinės veiklos.*

SIŪLYMAI LRT TARYBAI:

- *Patikslinti pareigybių, į kurias priimama konkurso tvarka, ir darbuotojų ir terminuotam darbui, sąrašus;*

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Struktūrinių reformų vykdymo metu (darbuotojų skaičiaus mažinimo atveju) priimamų darbuotojų kvotas derinti su LRT profesinėmis sąjungomis;*
- *Darbuotojus priimti pagal LRT tarybos nustatytą tvarką;*
- *Darbuotojų skaičių mažinti darbo sutartis nutraukiant Darbo sutarties įstatymo 29 str.1 d. 2 p. nustatytu pagrindu (mažinant darbuotojų skaičių dėl gamybos ar darbo organizavimo pakeitimų) ir mokėti įstatyme numatyto dydžio išeitines pašalpas. Apsvarstyti galimybę peržiūrėti LRT kolektyvinėje sutartyje numatytus išeitinių pašalpų dydžius.*

1.7. LRT strategija organizacinės struktūros ir darbo organizavimo tobulinimo srityje Veiklos ir verslo plano atitikimas institucijos strateginės veiklos planams

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 03 06 nutarimu Nr.256 patvirtinto Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projekto rengimo plano 10 punkto nustatomis, valstybės biudžeto asignavimų valdytojai privalėjo pateikti Finansų ministerijai ir Vyriausybės kanceliarijai strateginius veiklos planus, įskaitant Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto programų sąmatų projektus su atitinkamais skaičiavimais.

Vadovaujantis LRT įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 6 punkto (2000 06 29 įstatymo Nr.VIII-1780 redakcija) nuostatomis, LRT taryba svarsto ir tvirtina LRT perspektyvinius ir kasmetinius veiklos planus.

LRT strateginės veiklos planai parengti 2000 06 30 ir 2001 03 15. Šių planų generalinis direktorius V.Žukas nepateikė svarstymui ir tvirtinimui LRT taryboje.

LRT veiklos ir verslo planas 2001 metams parengtas 2001 02 01, LRT taryba jo įgyvendinimui pritarė 2001 02 06. LRT veiklos ir verslo planą rengė - generalinis direktorius V.Žukas, Televizijos direktorius R.Jankauskas, Radijo direktorė J.Laučiūtė ir Strateginio planavimo skyriaus vadovas A.Miciukevičius.

Palyginus šiuos dokumentus nustatyta :

- LRT 2001 02 01 veiklos ir verslo plane pateikiamas etatinių vienetų skaičius 2001 metams mažesnis 195 (1143 –948) vnt., 2002 metams mažesnis 50 (998 – 948) vnt., nei nurodyta 2001 03 15 parengtame institucijos strateginiame veiklos plane;

• Valstybės biudžeto asignavimai nurodyti 2001 02 01 veiklos ir verslo plane 2002 metams yra 22329 tūkst. Lt (57884 – 35555), 2003 metams yra 17336 tūkst. Lt (52891- 35555) mažesni nei, nurodyta 2000 06 30 ir 2001 03 15 parengtuose strateginės veiklos planuose.

Veiklos ir verslo plane nurodytai metinei ekonomijai pagrįsti Valstybės kontrolei buvo pateikti tik apytiksliai skaičiavimai (nedokumentuota medžiaga). Nors planui pritarė LRT taryba, atskiros jame numatytos priemonės (Apsaugos tarnybos atsisakymas) buvo peržiūrimos.

Atlikus patikrinimą, kokį ekonominį efektą suteiktų valytojų etatų atsisakymas perduodant šias funkcijas privačiai valymo tarnybai (Veiklos ir verslo plane nurodyta metinė ekonomija apie **70 tūkst. Lt** ir **48 tūkst. Lt** sąnaudos išieitinėms pašalpoms apmokėti), nustatyta, kad skaičiuojant sąnaudas LRT valymo paslaugoms buvo naudoti 1998 metų duomenys. Lyginant LRT sąnaudas valymo paslaugoms 2000 metais (27.402,0 Lt/ mėn.) su UAB “Vilindigas”, pateikusios palankiausią pasiūlymą paslaugų kaina (27.202,74 Lt/mėn), nustatyta, kad metinė ekonomija sudaro **2391 Lt**. Be to, valytojoms nesutikus pereiti dirbti bendrovę, kuriai bus perduotos valymo paslaugų funkcijos, 2001 metais LRT skaičiavimais papildomai būtų patirta **138.912,0 Lt** sąnaudų išieitinėms pašalpoms.

IŠVADOS:

- ***LRT Taryba nesvarstė ir netvirtino LRT strateginės veiklos planų .***
- ***LRT veiklos ir verslo planas nėra suderintas su įstaigos strateginės veiklos planais.***
- ***LRT veiklos ir verslo plane metinės ekonomijos duomenys pagrįsti apytiksliais skaičiavimais, valytojų paslaugų atsisakymo metinė ekonomija apie 67 tūkst.Lt. mažesnė, nei nurodyta veiklos ir verslo plane.***

2. Vidaus kontrolės būklės įvertinimas ir finansinės veiklos kontrolė

2.1. Vidaus audito padalinio ar vidaus audito darbuotojo darbo apžvalga.

Viešųjų įstaigų įstatymo 12 straipsnis nustato, kad Viešosios įstaigos finansinės veiklos vidaus kontrolės tvarka nustatoma jos įstatuose. LRT įstatuose numatyta, kad finansinę veiklą kontroliuoja išorinis auditas, sudarius audito paslaugų sutartis su nepriklausomais auditoriais, vidaus audito funkcijos vykdymas nenumatytas.

Valstybės kontrolė 2000 02 03 raštu Nr. 140-13-314 rekomendavo nedelsiant įsteigti LRT ūkinės finansinės veiklos ir valdymo audito kontrolę. Vidaus auditoriaus tarnyba ar pareigybė nėra įsteigta iki šiol.

Nustatyti atvejai, kai dėl nepateikiamų ir nelaiku pateikiamų dokumentų Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriuje nebuvo duomenų apie LRT sudarytų sutarčių sutartinių įsipareigojimų vykdymą, ūkinės sutartys buvo registruojamos praėjus vienam – trimis mėnesiams nuo sutarties pasirašymo, Personalo skyriuje generalinio direktoriaus įsakymas buvo gautas po dviejų mėnesių nuo jo pasirašymo dienos.

IŠVADOS:

- *Nebuvo vykdoma Valstybės kontrolės rekomendacija dėl vidaus audito tarnybos (pareigybės) įsteigimo.*
- *Nelaiku registruojant ūkines sutartis, nepateikiant dokumentų apie jų vykdymą, neužtikrinama sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolė;*
- *Sustabdžius administracinės valdybos veiklą, laiku neparengus ekonominių tarnybių veiklą reglamentuojančių nuostatų ir instrukcijų, neįsteigus vidaus audito tarnybos, 2000 metais II pusmetyje nebuvo padalinio, kuriam būtų patikėta pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymo priežiūra ir kontrolė bei išvadų dėl sąmatų vykdymo ir sąnaudų pagrįstumo teikimo funkcija.*

SIŪLYMAI LRT TARYBAI:

- *Patikslinti įstaigos įstatus, nustatant finansinės veiklos vidaus kontrolės tvarką.*

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Įsteigti vidaus auditoriaus pareigybę arba tarnybą.*

2.2. Turtas ir jo apskaita. Finansinės atskaitomybės auditas. Priemonės, kurių imamasi pagal patikrinimų rezultatus.

Pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr.719 “Dėl inventorizacijos tvarkos patvirtinimo” patvirtintos inventorizacijos tvarkos 8 ir 9 punkto nuostatas, nebuvo inventorizuotas visas įstaigoje esantis turtas. Tikrinimo metu nustatyta, kad garažas, esantis Telšiuose, Stoties g.7c neįtrauktas į buhalterinės apskaitos registrus ir nebuvo inventorizuotas atliekant metinę inventorizaciją. Minėtos tvarkos 9 punktas nustato, kad administracijos vadovas kartu su vyriausioju finansininku atsako už teisingų inventorizacijos rezultatų bei neišieškotų trūkumų ir pertekliaus įtraukimą į apskaitą.

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos sektoriaus vedėja A.Žilionienė, patikrinusi fizinių asmenų pajamų mokesčio apskaičiavimo ir sumokėjimo į biudžetą teisingumą nuo 1997 10 01 iki 2000 05 31 nustatė, kad mokestis apskaičiuotas teisingai, tačiau nuo 1999 m. spalio mėn. ne laiku pervedamas į biudžetą. Buvo konstatuota, kad 2000 06 30 dienai nustatyta **2.851.182,0 Lt** fizinių asmenų pajamų mokesčio nepriemoka, papildomai priskaičiuota delspinigių už **282.878,0 Lt**.

LRT generalinis direktorius V.Žukas nesiėmė veiksmingų priemonių fizinių asmenų pajamų mokesčio nepriemokoms padengti ir įstaiga toliau nelaiku pervesdavo fizinių asmenų pajamų mokesčių. Pažeidžiant Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo 10 straipsnį apskaičiuojant išmokėtinas sumas (darbo užmokestį, priemokas ir kt.) ir kitas įstatymo 6 ir 16 straipsniuose nurodytas išmokas, iš jų išskaitytas mokestis nebuvo pervestas į biudžetą gaunant iš banko

įstaigų pinigus šioms išmokoms. 2000 12 31 d. mokesčio nepriemoka sudarė **5.345.086,0 Lt**. 2000 metais buvo priskaičiuota **5.595.072,0 Lt** fizinių asmenų pajamų mokesčio einamųjų mokėjimų, **786.800 Lt** priklausė pervesti pagal išskolinimų dengimo grafiką, pasirašytą tarp LRT ir valstybinės mokesčių inspekcijos. 2000 metais buvo pervesta **1.934.632,96 Lt**.

Pagal sutartį 2001 02 20 Nr.112 A tarp LRT ir nepriklausomos auditorės I.Matusevičienės, minėta auditorė atlieka LRT 2001 m. I pusmečio pajamų ir sąnaudų sąmatos vykdymo kontrolę ir analizę; LRT skolų susidarymo analizę, rengia skolų padengimo grafikus, informuoja apie rezultatus LRT Tarybą. Nepriklausoma auditorė I.Matusevičienė konstatavo, kad 1999 metais ir 2000 metais nebuvo kontroliuojamas pajamų – išlaidų sąmatų vykdymas, 2001 m. sausio – vasario mėn. sąnaudos didėjo: iš biudžeto lėšų viršijo gautas biudžeto dotacijas 2001 metų sausio mėnesį - **403.387,4 Lt**, vasario mėnesį – **726.114,63 Lt**.

Vadovaujantis 2000 m. spalio 2 d. sutartimi su LRT apskaitos ir kontrolės uždaroji akcinė bendrovė “Auditas” atliko LRT 1999 metų ūkinės finansinės veiklos auditą, 2000 m. lapkričio 29 d. susitarimu dėl 2000 m. spalio 2 d. sutarties papildymo, UAB “Auditas” dalyvavo LRT 2000 metų metinės inventurizacijos atlikime.

IŠVADOS:

- *LRT generalinis direktorius V.Žukas ir vyriausiasis finansininkas Ž.Volčatskas neužtikrino buhalterinių įrašų teisingumo ir inventurizacijos tvarkos vykdymo reikalavimų, ko išdavoje nebuvo inventorizuotas garažas, esantis Telšiuose.*
- *LRT generalinis direktorius V.Žukas, pažeisdamas teisės aktų nuostatas, neužtikrino savalaikio mokesčių pervedimo į valstybės biudžetą.*

3. LRT veiklos vertinimas taupumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu

3.1. Veiklos planavimas.

Vadovaujantis LRT įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 6 punkto (2000 06 29 įstatymo Nr.VIII-1780 redakcija) nuostatomis, LRT taryba svarsto ir tvirtina LRT perspektyvinius ir kasmetinius veiklos planus.

Generalinio direktoriaus A.Ilginio 1998 05 06 įsakymu Nr.93, buvo patvirtintas Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos darbo planas II – III ketvirčiams, kur buvo numatytos konkrečios priemonės, atsakingi vykdytojai, priemonių atlikimo datos. 2000 metais įstaigoje nebuvo sudaryti veiklos planai. Valstybės kontrolės patikrinimo metu dar nebuvo parengta ir patvirtinta LRT veiklos ir verslo plano įgyvendinimo strategija ir etapai.

IŠVADOS:

- *LRT generalinis direktorius V.Žukas nepatvirtino įstaigos veiklos planų 2000 metams, LRT veiklos ir verslo plano įgyvendinimo strategijos ir etapų, todėl įstaigos veikla buvo vystoma neplaningai.*

3.2.LRT veiklos rūšys.

Viešųjų įstaigų įstatymo 4 straipsnio 8 punktą nustato, kad įstaiga gali naudoti lėšas įstatuose numatytiems tikslams įgyvendinti. Nors pagal įstatų 2.2. punktą LRT, siekdama savo tikslų, vykdo veiklą vadovaudamasi “Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus”, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr.969, 92.2.; 22.1.; 22.22. ; 22.3 ; 32. ; 50.2 ; 55.51 ; 70.20 ; 71.34.20 ; 74.40 ; 85.13.10 ; 92.11. ; 92.12.; 92.31.20 ; 92.32.40 punktais, komercinės veiklos rūšys 50.2 “Variklinių transporto priemonių techninė priežiūra ir remontas”; 55.51 “Valgyklos” ; 85.13.10 “Bendroji (terapinė) stomatologo” veikla; neatitinka Įstatų 2.1 punkte įvardintų LRT veiklos tikslų. LRT turtas yra valstybės nuosavybė, kurią įstaiga valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise (LRT įstatymo 14 straipsnis ir Įstatų 1.3. punktas) todėl įstaigos įstatuose neteisingai nurodyta veiklos rūšis - 70.20 “Nekilnojamojo turto, priklausančio nuosavybės teise, išnuomojimas”.

IŠVADOS:

- *LRT įstatuose nurodyta veikla - variklinių transporto priemonių techninė priežiūra ir remontas, valgyklos, bendroji (terapinė) stomatologo neatitinka LRT tikslų (principų);*
- *LRT nekilnojamą turtą valdo patikėjimo teise, todėl įstatuose neteisingai nurodyta veiklos rūšis “Nekilnojamo turto, priklausančio nuosavybės teise nuoma”.*

SIŪLYMAI LRT TARYBAI:

- *Patikslinti LRT įstatus, derinant juos su teisės aktų nuostatomis ir atsisakant LRT tikslams (principams) neatitinkančios veiklos.*

3.3.Veikla, nesusijusi su LRT tikslais.Valstybės kontrolės rekomendacijų nutraukti struktūrinių padalinių nesusijusių su LRT funkcijomis veiklą vykdymas

3.3.1. LRT autoūkis.

Valstybės kontrolierius J.Liaučius 2000 02 03 raštu Nr.140-13-314 rekomendavo generaliniam direktoriui V.Žukui nutraukti struktūrinių padalinių, nesusijusių su pagrindinėmis LRT funkcijomis , nuostolingą veiklą.

LRT autoūkio viršininko R.Neverausko pateiktais duomenimis, autoūkyje 2000 01 01 –2000 12 31 laikotarpiu buvo eksploatuojama **60** automobilių tame skaičiuje **32** lengvieji, **12** mikroautobusai, **8** spec. automobiliai (kilnojamos televizijos stotys, kilnojama elektros stotis), **8** kroviniai (bendros paskirties,

tiekimas, naktinio išvežiojimo a/m, autobusas). 2001 sausio 1 d. duomenimis juos aptarnavo **56** darbuotojai, tame skaičiuje **7** administracijos darbuotojai ir **49** vairuotojai (23 yra lengvųjų automobilių vairuotojai, 13 mikroautobusų vairuotojai ir 11 autobusų ir spec. automobilių vairuotojai).

LRT autoūkio viršininko R.Neverausko pateiktu paaiškinimu vairuotojai be tiesioginių funkcijų dirba papildomą darbą – yra apšvietėjai. Šis pareigų sugretinimas neįvardintas skyriaus nuostatuose. Dėl šios priežasties negalima tiksliai nustatyti, kuri Autoūkio darbuotojų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų sąnaudų dalis tenka filmavimui - laidų kūrimui (apšvietimo sąnaudoms), kuri - transporto eksploatacijai.

Autoūkio viršininko R.Neverausko pateiktais duomenimis autoūkis 1999 m. spalio – gruodžio mėn, ir 2000 vasario – gegužės bei spalio – gruodžio mėn. teikė LRT darbuotojams ir gyventojams mokamas paslaugas. Mokamų paslaugų teikimas autoūkyje buvo nutrauktas dėl jų nerentabilumo l.e. generalinio direktoriaus pareigas V.Žuko 2000 06 06 įsakymu Nr.86 “Dėl mokamų paslaugų teikimo autoūkyje”, tačiau 2000 10 11 įsakymu Nr.164 “Dėl autoūkio patalpų racionalesnio išnaudojimo ir papildomų pajamų gavimo” nurodyta vėl pradėti teikti automobilių plovimo, techninio aptarnavimo ir remonto mokamas paslaugas autoūkio plovykloje ir remonto dirbtuvėse, patvirtintos paslaugų teikimo taisyklės, paslaugų įkainiai.

Autoūkio viršininko R.Neverausko pateiktais duomenimis autoūkis gavo pajamų iš komercinės veiklos (autoserviso paslaugų teikimas) 1999 metais - **1.501,64 Lt**, 2000 metais- **9.037,28 Lt**. Vyriausiojo finansininko Ž. Volčatsko pateiktais duomenimis LRT autoūkio autoserviso darbuotojams R. Šimonėliui, A. Matikoniiui, A. Celitan, R. Kumiščai ir J. Vėželiui per 2000 metus priskaičiuota **73.284,0 Lt** darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų. LRT generalinis direktorius V. Žukas neatsižvelgė į komisijos LRT autoūkio veiklai tikrinti 2000 05 29 akte pateiktas išvadas apie vykdomos veiklos nuostolingumą ir L. e. ekonomikos direktoriaus J. Neverausko 2000 05 31 tarnybiniame rašte pateiktus siūlymus dėl mokamų paslaugų nutraukimo, ir atnaujino nuostolingą veiklą - mokamų paslaugų teikimą LRT autoūkyje.

Per 2000 metus autoūkio automobiliais iš viso nuvažiuota **1.212.623,0 km** tam patiriant **1.388.779,1 Lt** sąnaudų. Atliekant šių sąnaudų analizę nustatyta:

- pagal LRT vyriausiojo administratoriaus E. Frenkelio pateiktus duomenis **820570,30 Lt** arba **59,09 %** visų autoūkio sąnaudų sudaro šio padalinio darbuotojų darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos;

- LRT autoūkio sąnaudas vertinant pagal sąnaudų sumą, tenkančią vienam automobilio ridos km, nustatyta, kad šis rodiklis (įskaitant nusidėvėjimo sąnaudas) yra **1,14 Lt / km**. Lyginant su Vilniaus miesto taksi paslaugų įkainiu (nuo 0,65 Lt/km), jis yra didesnis.

IŠVADOS:

- *LRT generalinis direktorius V.Žukas neatsižvelgė į valstybės kontrolieriaus pateiktą siūlymą nutraukti struktūrinių padalinių, nesusijusių su pagrindinėmis LRT funkcijomis, nuostolingą veiklą.*
- *LRT autoūkio vairuotojai atlieka autoūkio nuostatuose nenurodytas funkcijas (apšvietimo, operatorių ir įgarsintojų).*
- *LRT autoūkio sąnaudos vienam automobilio ridos km, lyginant su Vilniaus miesto taksi paslaugų įkainiu, yra didesnės.*

SIŪLYMAI:

- *Atlikti darbo vietų poreikio analizę ir spręsti klausimą dėl nuostolingų mokamų paslaugų teikimo LRT autoūkyje;*
- *Mažinant autoūkio sąnaudas tikslinga atsisakyti dalies lengvųjų automobilių ir vairuotojų paslaugų. Dalį lengvųjų automobilių transporto paslaugų įsigyti Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.*

3.3.2.Stomatologinis kabinetas

Stomatologinio kabineto teikiamų paslaugų įkainiai patvirtinti LRT generalinio direktoriaus A.Ilginio įsakymu 1999 01 26 Nr.13 “Dėl stomatologinių paslaugų”, kuriuo patvirtinti stomatologinių paslaugų įkainiai, parengti pagal Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos įsakymą Nr.178 su 50% nuolaida.

Pagal Finansų ir buhalterijos skyriaus pateiktą pažymą stomatologinis kabinetas 1999 m. gavo pajamų 19740 Lt, 2000 metais veiklos nevykdė. Stomatologinio kabineto darbuotoja šiuo metu yra vaiko priežiūros atostogose. LRT vyriausiojo finansininko Ž.Volčatsko paaiškinimu 1999 m. atlikus LRT darbuotojams teikiamų stomatologinių paslaugų analizę, šios veiklos buvo atsisakyta.

IŠVADA:

- *1999 metais LRT buvo teikiamos nuostolingos paslaugos, taikant LRT darbuotojams 50% stomatologinių paslaugų įkainių nuolaidas (LRT veiklai vadovavo generaliniai direktoriai A.Ilginis, A.Trakimavičius).*

3.3.3.LRT struktūrinis padalinys “Kalba Vilnius”

LRT taryba 2000 metų biudžete nenumatė finansavimo “Kalba Vilnius” leidybai, todėl nuo 2000 m. sausio 1 d. struktūrinis padalinys “Kalba Vilnius” likviduotas. (I.e. generalinio direktoriaus pareigas A.Trakimavičiaus 1999 m. gruodžio 2 d. įsakymas Nr.215).

IŠVADA:

- *Nuostolingai dirbusio LTR struktūrinio padalinio “Kalba Vilnius” veikla nutraukta.*

3.4. Pajamų – išlaidų sąmatų tvirtinimas, vykdymas Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir finansinės atskaitomybės atitikimas LR teisės aktams. Finansinės veiklos rezultatai.

3.4.1. Pajamų – išlaidų sąmatų bei metinės finansinės atskaitomybės tvirtinimas

LRT įstatymo 15 straipsnis numato, kad LRT finansuojama iš valstybės biudžeto asignavimų, pajamų, gautų iš valstybės rinkliavos už LRT teikiamas visuomenei paslaugas, už radijo ir TV laidų pardavimą, reklamą, leidybą, taip pat iš paramos ir pajamų, gautų iš komercinės ir ūkinės veiklos.

Vadovaujantis LRT įstatymu (2000 06 29 įstatymo Nr.VIII-1780 redakcija - 10 straipsnio 7 punktu); LRT įstatais (1997 05 13 redakcija- 6.13 punktu; 2000 10 10 redakcija - 6.1.6 punktu) LRT taryba tvirtina administracijos teikiamas pajamų ir išlaidų sąmatas bei jų vykdymo ataskaitas. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo bei vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 536, 34 punktas nustato, kad naudoti valstybės biudžeto lėšas be nustatyta tvarka patvirtintos išlaidų sąmatos neleidžiama. 1999 m LRT pajamų ir išlaidų sąmata buvo patvirtinta praėjus daugiau kaip 1 mėnesiui (1999 m. vasario 23 d.), o 2000 m., 2001 m. pajamų ir išlaidų sąmatos patvirtintos praėjus daugiau kaip 2 mėnesiams (2000 m. kovo 7 d., 2001 m. kovo 3 d.) nuo metų pradžios. LRT tarybos pirmininko M.Martinaičio paaiškinimu, 2001 metų pajamų – išlaidų sąmatos tvirtinimas užtruko dėl administracijos pateiktų netikslių ir nepakankamų duomenų, pasigendant derinimo su transliacijos mastais .

LRT 1999 m. ir 2001 m. pajamų ir išlaidų sąmatos patvirtintos be paskirstymo metų ketvirčiais, dėl šios priežasties negali būti užtikrinama jų vykdymo kontrolė ir priežiūra (atsiskaitymas LRT tarybai).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 18 d. nutarimo Nr. 163 “Dėl Lietuvos Respublikos 2000 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo” 9 punkto nuostatomis, asignavimų valdytojai turėjo patvirtinti 2000 metų **programų sąmatas**, paskirstytas ketvirčiais. Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punktas nustato, kad valstybės biudžeto asignavimų valdytojai privalo nustatyti ir tvirtinti vadovaujamos institucijos programų išlaidų sąmatas, neviršijant šioms programoms patvirtintų bendrųjų asignavimų. Nesilaikant šių teisės aktų reikalavimų LRT taryba nepatvirtino 1999, 2000 ir 2001 metų programų pajamų - išlaidų sąmatų .

1999 m., 2000 m. ir 2001 m. nebuvo patvirtintos atskiros pajamų – išlaidų sąmatos lėšoms, gautoms iš komercinės veiklos; 1999 m. papildomai skirti valstybės biudžeto asignavimai buvo naudojami be patikslintos pajamų – išlaidų sąmatos .

Viešųjų įstaigų įstatymo (1996 07 03 Nr.I-1428 su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) 11 str. 3 p. nustatyta, kad viešosios įstaigos visuotinis susirinkimas tvirtina metinę finansinę atskaitomybę. LRT įstatymas nustato, kad visuotinio susirinkimo funkcijos pavedamos Tarybai. Pažeidžiant minėtas

nuostatas, generalinis direktorius V.Žukas nepateikė LRT tarybai tvirtinti, o taryba nepatvirtino 1999 metų finansinės atskaitomybės patikslintų duomenų, kurie Finansų ministerijai buvo pateikti 2001 01 15. Vyriausiojo finansininko Ž.Volčatsko pateiktu paaiškinimu, atlikus finansinį auditą už 2000 metus, LRT tarybai tvirtinti kartu bus teikiama ir 1999 metų finansinė atskaitomybė.

IŠVADOS:

- *LRT Taryba tikrinamuoju laikotarpiu nepakankamai vykdė įstatyme numatytas funkcijas: nelaiku tvirtino pajamų – išlaidų sąmatas, pajamų išlaidų sąmatas tvirtino ne pagal įstaigos vykdomas programas, netvirtino atskiros pajamų – išlaidų sąmatos komercinių lėšų išlaidoms, netvirtino įstaigos finansinės atskaitomybės patikslintų duomenų.*
- *LRT generalinis direktorius V.Žukas nepateikė LRT tarybai tvirtinti 1999 metų finansinės atskaitomybės patikslintų duomenų.*

SIŪLYMAI LRT TARYBAI:

- *Pajamas ir išlaidas planuoti pagal įstaigos vykdomas programas.*

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Metines pajamų - išlaidų sąmatas pateikti tvirtinimui LRT tarybai prieš prasidedant finansiniams metams;*

3.4.2. Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir finansinės atskaitomybės atitikimas LR teisės aktams.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 1998 12 11 raštu Nr.02-11/7275 informavo valstybės biudžeto asignavimų valdytojus, kad keičiantis valstybės biudžete numatytų įstaigų ir priemonių išlaidų planavimo ir finansavimo tvarkai, valstybės biudžeto išlaidos planuojamos ir jų apskaita turi būti tvarkoma pagal programas. 1999 ir 2000 metais LRT buhalterinė apskaita (asignavimų gavimas, kasinės ir faktinės išlaidos) buvo tvarkoma ne pagal įstaigos vykdomas programas.

Vadovaujantis Lietuvos biudžeto sandaros įstatymo 4 straipsniu, įstaigų, nurodytų Seimo patvirtintame valstybės biudžete, vadovai yra asignavimų valdytojai.

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodikių patvirtinimo įstatymo 2000 metams 12 straipsnio 1 punktu buvo pavesta valstybės biudžeto asignavimų valdytojams parengti, patvirtinti ir vykdyti valstybės biudžeto išlaidų sumažinimo (lyginant 2000 metams patvirtintas asignavimų sumas su 1999 metų patikslintu planu) priemonių planus, užtikrinančius patvirtintų programų finansavimą ir kreditorinio išskolinimo padengimą; 4 punktu buvo nurodyta, kad už nustatytų reikalavimų nevykdymą atsakoma įstatymų nustatyta tvarka. Pažeidžiant įstatymo nuostatas, LRT direktorius V.Žukas nepatvirtino valstybės biudžeto išlaidų sumažinimo (lyginant 2000 metams patvirtintas asignavimų sumas su 1999 metų patikslintu planu) priemonių planų.

IŠVADOS:

- *Pažeidžiant Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 2000 metams 12 straipsnio 1 punkto nuostatas, LRT nebuvo patvirtinti ir vykdomi valstybės biudžeto išlaidų sumažinimo (lyginant 2000 metams patvirtintas asignavimų sumas su 1999 metų patikslintu planu) priemonių planai;*
- *LRT vyriausiasis finansininkas Ž.Volčatskas neužtikrino, kad 1999 ir 2000 metais buhalterinė apskaita (asignavimų gavimas, kasinės ir faktinės išlaidos) būtų tvarkoma pagal Valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymuose (1999, 2000 metams) patvirtintas programas įstaigos veiklai finansuoti..*

1999 metai

Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai Lietuvos Respublikos 1999 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu buvo pavirtinta biudžeto asignavimų šioms programoms finansuoti:

- kodas 1.1 - “Visuomenės informavimas radijo komunikacijų tinklais” 12123.0 tūkst.Lt, iš jų paprastosioms išlaidoms – 10823.0 tūkst.Lt, nepaprastosioms išlaidoms –13.0 tūkst.Lt ,
- kodas 1.2. “Visuomenės informavimas telekomunikacijų tinklais” 19694.0 tūkst.Lt, iš jų paprastosioms išlaidoms – 18724.0 tūkst.Lt, nepaprastosioms išlaidoms -97 tūkst.Lt ;
- kodas 1.3. “Radijo informacinės laidos” – 1700 tūkst.Lt, iš jų paprastosioms išlaidoms 1700 tūkst.Lt;
- kodas 1.4. “Televizijos informacinės laidos” – 4500 tūkst.Lt, iš jų paprastosioms išlaidoms – 4500 Lt.

Iš Vyriausybės rezervo fondo papildomai Vyriausybės nutarimais (1999 06 08 Nr.729; 1999 04 30 Nr.499; 1999 04 06 Nr.377 , 1999 10 07 Nr. 1127) buvo skirta **609,7** tūkst.Lt .

Iš viso buvo patvirtinta **38626,7** tūkst.Lt, iš jų 36356,7 tūkst.Lt paprastosioms išlaidoms 2270,0 tūkst.Lt nepaprastosioms išlaidoms finansuoti.

Pagal Finansų ministerijai pateiktą 1999 metų biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitą gauta asignavimų **35265,5** tūkst.Lt, iš jų paprastosioms išlaidoms 33361,7tūkst.Lt, nepaprastosioms išlaidoms 1903,8 tūkst.Lt. Kasinės išlaidos buvo lygios gautiems asignavimams **35265,5** tūkst.Lt, faktinės išlaidos sudarė **48214,3** tūkst.Lt (42265,9 tūkst.Lt paprastųjų išlaidų ir 5948,4 tūkst.Lt nepaprastųjų išlaidų) Faktinės išlaidos **9587,6** tūkst.Lt viršijo patvirtintą valstybės biudžeto asignavimų sumą (48214,3 – 38626,7 =9587,6).

LRT Taryba 1999 m. pajamų išlaidų sąmatoje numatė **50.017,0** tūkst.Lt pajamų, iš jų **38.017,0** tūkst.Lt biudžeto asignavimai ir 12.000,0 tūkst.Lt komercinių ir rėmėjų lėšų pajamų). Pažeidžiant Lietuvos

Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo bei vykdymo bendrųjų taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. nutarimu Nr.536, 34 punkto nuostatas papildomai Vyriausybės nutarimais papildomai skirtiems biudžeto asignavimams **609,7 tūkst. Lt** buvo nepatvirta pajamų išlaidų sąmata.

1999 m. sąmatoje LRT taryba patvirtino **4437 tūkst. Lt** didesnes išlaidas už planuojamas gauti pajamas.

LRT buhalterinės apskaitos registru (didžiosios knygos) duomenimis, LRT pajamos 1999 m. sudarė 46.549.329,0 Lt, sąnaudos – 60.094.048,3 Lt. Sąnaudos viršijo pajamas **13.544.719,3 Lt**. 1999 metų finansinis rezultatas finansinės atskaitomybės duomenimis – 13 544 718 Lt nuostolis.

LRT pateiktais 1999 metų pajamų – išlaidų sąmatos vykdymo duomenimis, pajamos sudarė 46.926,1 tūkst.Lt (planas – 50.626,7 tūkst.Lt), pajamų gauta mažiau **3.700,6 tūkst.Lt**. Išlaidos sudarė 61.684,5 tūkst.Lt (neskaitant nusidėvėjimo – 4.125,7 tūkst.Lt), planuota išlaidų – 55.063,7 tūkst.Lt. Išlaidos viršijo planuotas **6.620,8 tūkst.Lt**.

IŠVADOS:

- *Nebuvo vykdoma pakankama pajamų – sąnaudų kontrolė, sąnaudos, nebuvo subalansuotos su gaunamomis pajamomis, todėl įstaiga 1999 m. dirbo nuostolingai.*
- *LRT generalinio direktoriaus pareigose dirbę A.Ilginis, A.Trakimavičius nepakankamai kontroliavo LRT tarybos patvirtintos 1999 m. pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymo.*

2000 metai

Valstybės kontrolierius J.Liaučius 2000 02 03 raštu Nr.140-13-314 rekomendavo LRT generaliniam direktoriui V.Žukui:

- analizuoti LRT programų – planų ir pajamų – išlaidų sąmatų laikymąsi ir įvykdymo lygį, taip pat nustatyti jų nevykdymo priežastis;
- nustatyti nuostolių susidarymo, taip pat biudžeto išlaidų pagal atskirus straipsnius viršijimo priežastis ir imtis veiksmingų priemonių padėčiai pagerinti.

Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai Lietuvos Respublikos 2000 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu buvo pavirtinta biudžeto asignavimų šioms programoms finansuoti:

- kodas 1.1 - “Visuomenės informavimas radijo komunikacijų tinklais” 13036 tūkst.Lt, iš jų paprastosioms išlaidoms - 13036 tūkst. Lt,
- kodas 1.2. “Visuomenės informavimas telekomunikacijų tinklais” 25348 tūkst. Lt, iš jų paprastosioms išlaidoms - 24537 tūkst. Lt, nepaprastosioms išlaidoms - 811 tūkst. Lt
- Iš viso buvo patvirtinta 38384 tūkst. Lt, iš jų 37573 tūkst.Lt paprastosioms išlaidoms 811 tūkst. Lt nepaprastosioms išlaidoms finansuoti.

Pagal Finansų ministerijai pateiktą biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitą 2000 m. gruodžio 31 d. gauta asignavimų **38.348,7** tūkst. Lt, iš jų paprastosios išlaidoms 37573 tūkst. Lt, nepaprastosios išlaidoms 775,7 tūkst. Lt. Kasinės išlaidos buvo lygios gautiems asignavimams **38.348,7** tūkst.Lt, faktinės išlaidos sudarė **38.901,0** tūkst. Lt (38125,3 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų ir 775,7 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų). Faktinės išlaidos **517,0 tūkst. Lt** viršijo patvirtintą paprastosios išlaidoms skirtų asignavimų sumą (38901,0-38384,0 = 517,0).

Vykdamas valstybės kontrolieriaus 2001 04 13 įsakymą Nr.41, atliktas dalinis 2000 metų valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumo patikrinimas ir metinės atskaitomybės sudarymas (forma Nr.2).

Tikrinimo metu nustatyta, kad pažeidžiant 2000 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, paprastosios kasinės išlaidos programai 1.2. "Visuomenės informavimas telekomunikacijų tinklais" sudarė **25.642,0** tūkst.Lt ir viršijo Seimo patvirtintą asignavimų sumą paprastosios išlaidoms **1.105,0 tūkst. Lt** (25.642,0 tūkst.Lt – 24.537,0 tūkst.Lt) programos 1.1. "Visuomenės informavimas radijo komunikacijų tinklais" sąskaita (patvirtinta paprastųjų išlaidų – 13.036,0 tūkst.Lt, gauta asignavimų – 13.036,0 tūkst.Lt, kasinės išlaidos sudarė – 11.931,0 tūkst.Lt), dėl ko valstybės biudžeto asignavimai programai 1.1. buvo panaudoti ne pagal paskirtį. Asignavimų valdytojas V. Žukas už šį pažeidimą administracinėn atsakomybėn nebuvo patrauktas, nes Valstybės kontrolės atliekamo tikrinimo metu atsistatydino.

LRT Taryba 2000 m. pajamų išlaidų sąmatoje numatė **39.484,0** tūkst. Lt pajamų, iš jų 34484,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimai ir 5000,0 tūkst. Lt komercinės ir rėmėjų lėšos). Papildomai gautos komercinės pajamos **5.299,9** tūkst. Lt (pajamų – išlaidų sąmatos vykdymo duomenimis) buvo naudojamos nepatvirtintus patikslintos pajamų išlaidų sąmatos. 2000 m. sąmatoje pajamos buvo planuojamos lygios išlaidoms.

LRT buhalterinės apskaitos registrų (2001 03 22) duomenimis 2000 metais LRT pajamos sudarė **50.989.769,18 Lt**, sąnaudos **60.876.882,14 Lt**. Sąnaudos viršijo pajamas **9.887.112,96 Lt**.

2000 metų finansinis rezultatas buhalterinės apskaitos registrų (2001 03 22) duomenimis - **9.887.112,0 Lt** nuostolis.

LRT pateiktais laukiamais 2000 metų pajamų – išlaidų sąmatos vykdymo duomenimis, pajamos sudarys 48.948,5 tūkst.Lt (planas – 43.384,0 tūkst.Lt), pajamos viršys planuotas **5.164,5** tūkst.Lt. Pajamų planas viršytas, kadangi 2000 metais buvo planuojama 7.000,0 tūkst.Lt mažiau pajamų, nei 1999 metais. Išlaidos sudarys 50.679,9 tūkst.Lt (neskaitant nusidėvėjimo – 9.769,1 tūkst.Lt.), planuota – 43.384,0 tūkst.Lt, išlaidos viršys planuotas išlaidas **7.295,9** tūkst.Lt.

LRT veiklai skirtų gautų valstybės biudžeto asignavimų ir faktinių išlaidų palyginimas pateiktas 4 grafike. 1999 metais buvo gauta 91,3% įstatymu patvirtintų asignavimų, 2000 metais buvo gauta 99,9 % įstatymu patvirtintų asignavimų. Nors 2000 metais, lyginant su 1999 metais, biudžeto asignavimų buvo

skirta 242,7 tūkst.Lt mažiau, 2000 metais buvo gauta 3.083 tūkst. Lt daugiau biudžeto asignavimų nei 1999 m. Faktinių išlaidų sumažėjimą 2000 metais, lyginant su 1999 metais 19,3%, lėmė amorizacinių atskaitymų normų pakeitimas.

Komercinių ir rėmėjų lėšų įplaukos (pinigine išraiška) 1999 metais sudarė **9.280.387,74 Lt**, 2000 m. **5.715.424,32 Lt**. Komercinių ir rėmėjų lėšų įplaukos 2000 metais, lyginant su 2000 metais sumažėjo **3.564.963,42 Lt**.

LRT Strateginio planavimo skyriaus vadovo A.Miciukevičiaus paaiškinimu, sąmatos vykdymo analizė buvo svarstoma LRT taryboje, tačiau 2000 metų II pusmečio LRT tarybos posėdžių protokolų suvestinė leidžia daryti išvadą, kad LRT taryba 2000 metais nuostolių išlaidų viršijimo priežastims pašalinti konkrečių sprendimų nepriėmė.

2001 m. pajamų – išlaidų sąmatoje numatyta numatyta 48.555.000 Lt pajamų, iš kurių biudžeto asignavimai – 35.555,0 tūkst. Lt komercinės pajamos sudaro 11.500,0 tūkst. Lt , o rėmėjų lėšos 1.500,0 tūkst. Lt. Išlaidos planuojamos 48.552,0 tūkst. Lt arba 3 tūkst. Lt didesnės už pajamas.

Vyr. finansininko Ž.Volčatsko pateiktoje 2001 m. vieno mėnesio mokėjimų ir kasinių išlaidų suvestinėje LRT kasinės išlaidos vienam mėnesiui sudaro **3.976,9** tūkst. Lt , per metus kasinės išlaidos sudarytų **47.722,5** tūkst. Lt. Nemažinant sąnaudų, komercinių ir rėmėjų lėšų piniginės įplaukos tokiai sąmatai įvykdyti turi sudaryti **12.167,5** tūkst.Lt (2000 m. sudarė **5.715,4** tūkst. Lt).

IŠVADOS :

- *LRT Taryba neįpareigojo administracijos imtis konkrečių priemonių, kad būtų užtikrintas pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymas;*
- *Pažeidžiant 2000 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, paprastosios kasinės išlaidos programai 1.2. “Visuomenės informavimas telekomunikacijų tinklais” sudarė 25.642,0 tūkst.Lt ir viršijo Seimo patvirtintą asignavimų sumą 1.105,0 tūkst. Lt programos 1.1. “Visuomenės informavimas radijo komunikacijų tinklais” sąskaita, dėl to biudžeto asignavimai programai 1.1. buvo panaudoti ne pagal paskirtį;*
- *Nebuvo vykdoma pakankama pajamų – sąnaudų kontrolė, sąnaudos, nebuvo subalansuotos su gaunamomis pajamomis,tolėl įstaiga 2000 m. dirbo nuostolingai.*
- *LRT generalinių direktorių pareigose dirbęs V.Žukas nepakankamai kontroliavo LRT tarybos patvirtintos 2000 m. pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymą.*
- *Pastoviai svarstyti pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymo eigą ir įpareigoti LRT administraciją ir imtis priemonių nuostoliams mažinti.*

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Nustatyti nuostolių susidarymo priežastis, analizuoti pajamų ir išlaidų sąmatų vykdymo eigą;*
- *Reguliariai informuoti LRT tarybą apie sąmatos vykdymą.*

3.5. LRT debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo būklė, kitimo dinamika,

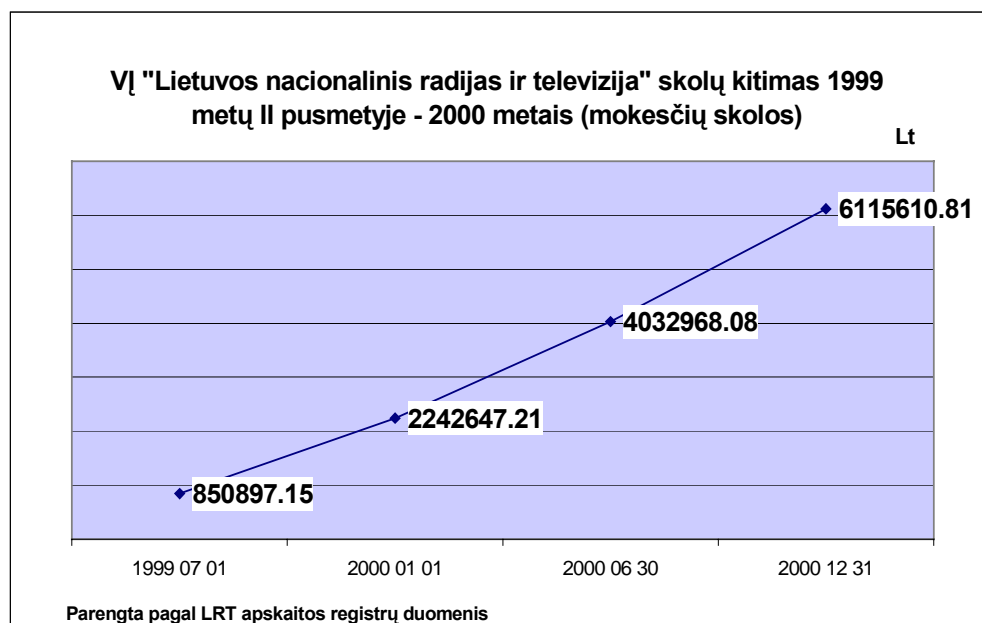
Valstybės kontrolierius J.Liaučius 2000 02 03 raštu Nr. 140-13-314 rekomendavo generaliniam direktoriui V.Žukui:

- analizuoti skolų (debitorinio įsiskolinimo) ir įsipareigojimų būklę bei turto, skolų, įsipareigojimų apyvartumą bei jų pasikeitimo tendencijas;
- įstatymų nustatyta tvarka imtis atitinkamų priemonių dėl skolų (debitorinio įsiskolinimo išieškojimo, kaip vieną iš būdų nuostoliams išvengti.

LRT kreditorinis įsiskolinimas 1999 07 01 - **6.221.768,66** Lt, 1999 12 31 – **14.119.821,5** Lt; 2000 12 31 - **14.743.363,18** Lt.

1999 m. II pusmetyje skolos padidėjo **126%** (didėjo: skolos užsienio firmoms – 6427%, skolos, susijusios su leidybiniu centru - 1037%; skolos už paslaugas mobilaus ryšio bendrovėms –786%; skolos už prekes 190%; mokesčių skolos – 164%; skolos tiekėjams (mainai) - 91%; skolos už aptarnavimą 81%; mažėjo: skolos už ilgalaikį turimą – 55%).

2000 metais skolos padidėjo **4%** (didėjo: mokesčių skolos – 173%; skolos už ilgalaikį turimą -152% skolos užsienio firmoms – 14%; mažėjo: skolos už paslaugas mobilaus ryšio bendrovėms – 100%; skolos, susijusios su leidybiniu centru – 60,1%; skolos už aptarnavimą - 37%; skolos už prekes -35%; skolos



tiekėjams (mainai) – 30%) Didžiausią skolų dalį 2000 12 31 sudarė mokesčių skolos - **6.115.610,81** Lt, t.y. 41% visų įstaigos skolų.

LRT debitorinis įsiskolinimas – 1999 07 01 – **1.695.811,63** Lt; 1999 12 31 - **2.212.427,77** Lt, 2000 12 31 – **1.904.835,37** Lt. 1999 m. II pusmetyje skolos padidėjo **30%**, 2000 metais skolos sumažėjo **14%**. Didžiausią skolų dalį 2000 12 31 sudarė pirkėjų skolos (mainai) – 32%.

Buvęs LRT generalinis direktorius V.Žukas nesiėmė priemonių fizinių asmenų pajamų mokesčio nepriemokoms padengti ir toliau nelaiku įstaiga pervesdavo fizinių asmenų pajamų mokesčių.

IŠVADOS:

- *2000 metais iš esmės pasikeitė kreditorinio įsiskolinimo struktūr, ir didžiausią dalį sudarė mokesčių skolos (mokesčių skolos padidėjo 173%);*
- *Sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolė buvo nepakankama; neišieškomos baudos, delspinigiai už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą;*
- *Buvo sudaromos nenaudingos paslaugų sutartys su reklamos užsakovais, kurie atsiskaitė natūriniais mainais prekėmis ir paslaugomis, kurios nėra pirmo būtinumo (didžiausią dalį skolų 2000 12 31 d. sudarė pirkėjų skolos (mainai)).*

SIŪLYMAI LRT TARYBAI:

Kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl kreditorinio įsiskolinimo mažinimo ir finansinės padėties stabilizavimo.

3.6. Turto valdymo ir naudojimo taupumas, rezultatyvumas

LRT įstatų 12 punkte nurodyta, kad LRT turtą sudaro ilgalaikis turtas ir apyvartinės lėšos, kurie yra valstybės nuosavybė, valdoma patikėjimo teise bei LRT sukurtos programos ir kūrybinės veiklos rezultatai.

Paaškinamojo rašto prie LRT finansinės atskaitomybės duomenimis LRT ilgalaikis turtas 1999 12 31 sudarė **89.668.128 Lt**, jo nusidėvėjimas – **52.120.914 Lt**.

LRT pateiktais duomenimis 2000 12 31 ilgalaikis materialusis turtas sudarė – **87.249.706 Lt**, jo nusidėvėjimas – **59.793.319 Lt**. LRT patikėjimo teise valdomų pastatų bendras plotas **37.289,1 m²**, likutinė vertė 2000 12 31 – **11.477.090,9 Lt**, nebaigta statyba sudarė **9.108.392 Lt**.

3.6.1.Nenaudojamas ir nereikalingas turtas :

- Buvusi rezervinė televizijos studija – objektas “Kūrybos namai”, esanti Vilniuje, Bezdonių seniūnijos Naujasodės kaime, jos plotas 4709,1 m², likutinė vertė – 4.044.098,0 Lt. Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus pateiktais duomenimis 2000 m. patirtas nuostolis pastatui išlaikyti – **7688,79 Lt Lt**;

- Bendrabutis Vilniuje, Skroblų g.5, jo plotas 4580,3 m², likutinė vertė – 10.219 Lt, Bendrabutyje yra 96 butai, iš kurių tik 3 neprivatizuoti. Bendrabučio išlaikymo išlaidos išskaitomos iš LRT darbuotojų (bendrabučio gyventojų) darbo užmokesčio, kas sudaro papildomas darbo laiko ir darbo jėgos sąnaudas. Skolos įstaigai už gyventojų neapmokėtas bendrabučio paslaugas 1999 12 31 sudarė – **31.723,93 Lt**, 2000 12 31 – **52.569,49 Lt**;

- Buvusio Telšių korespondentų punkto garažas Telšiuose, Stoties g. 7c, jo plotas 23 m². Garažas neįtrauktas į buhalterinę apskaitą, atliekant metines inventorizacijas nebuvo apskaitytas. 2000 metais kovo mėn. garažas buvo perduotas Valstybės turto fondui.

1995 m. balandžio 13 d. Vyriausybės nutarimu Nr.519 "Dėl Lietuvos radijo ir televizijos atsarginių studijų komplekso pastatų perdavimo" buvo nutarta perduoti LRT atsarginių studijų komplekso pastatus, esančius Vilniaus rajono Bezdonių seniūnijos teritorijoje į Krašto apsaugos ministerijos ir Vilniaus rajono savivaldybės balansą, tačiau Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr.1996 m. gegužės 30 d. Nr.641, 1995 m. balandžio 13 d. Vyriausybės nutarimas Nr.519 buvo pripažintas netekusiu galios.

LRT taryba 2000 12 12 posėdyje pritarus, LRT generalinis direktorius raštais 2001 02 12 Nr.01-16-169 ir 2001 02 14 Nr.01-16-183 kreipėsi į Valstybės įmonę Valstybės turto fondą ir Vilniaus miesto savivaldybę dėl rezervinės televizijos studijos, buvusio Telšių korespondentų punkto garažo ir LRT bendrabučio perdavimo.

1999 m. IV ketvirtį LRT įsigijo automatizuotą garso mikšerinį pultą Dolby Surround garso įrašų technologijai įdiegti, kuri buvo numatyta sumontuoti koncertinėje įrašų studijos aparatinėje. Nors įsigyta radijo ir televizijos įranga (garso mikšerinis pultas STUDER 890) užpajamuota dar 1999 m. rugsėjo 16 d., Valstybės kontrolės atliktos faktinės apžiūros metu (2001 04 05) nustatyta, kad jis laikomas Radijo koncertinės įrašų studijos patalpose (medinėje dėžėje) ir neeksploatuojamas. Pulto techninės sąlygos papildomai reikalauja koncertinės studijos aparatinės įrengimo. Minimalios sąnaudos pulto įvedimui į eksploataciją – 70 tūkst. Lt. Įrangos pradinė vertė apskaitos duomenimis **984.579,0 Lt.** Valstybės kontrolei nebuvo pateikti patvirtinti aparatinės rekonstrukcijos darbų planai, grafikai. LRT specialistų paaiškinimu, mikšerinio pulto įvedimas į eksploataciją sudarytų galimybę uždirbti papildomas komercines pajamas. Tokių paslaugų paklausa Lietuvoje yra pakankamai didelė, paslaugos kaina – 50 Lt/val. Šiuo metu LRT naudojamas garso pultas susidėvėjęs, užsakovai nesidomi siūlomomis paslaugomis, kurių nustatyta kaina – 62 Lt/val. Be to, įranga sudaro galimybę kurti geros kokybės fondinius įrašus, turinčius išliekamąją vertę.

IŠVADOS:

- *LRT nenaudojamo ir nereikalingo turto išlaikymui patiria papildomas sąnaudas;*
- *Dėl LRT bendrabučio gyventojų neatsiskaitymo už paslaugas didėjo LRT skolos už komunalinius patarnavimus;*
- *LRT administracija neužtikrino, kad būtų įvestas į eksploataciją brangiai įsigytas ilgalaikis turtas ir neužtikrino galimybės uždirbti papildomų pajamų.*

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Iki nenaudojamo ir nereikalingo turto perdavimo, spręsti, kaip išvengti nuostolių ir papildomų sąnaudų jo išlaikymui;*
- *Patvirtinti garso mikšerinio pulto įvedimo į eksploataciją grafikus ir įdiegti šią nenaudojamą brangią įrangą.*

3.7. LRT komercinės veiklos pajamos

LRT Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus pateiktais duomenimis televizijos reklamos pajamos 1999 m. sudarė **3.680,8 tūkst.Lt** (iš jų mainais – **2.016,4 tūkst.Lt**), 2000 m. – **4.964,1 tūkst.Lt** iš (jų mainais – **2.511,3 tūkst.Lt**), radijo reklamos pajamos 1999 m. sudarė **1.877,8 tūkst. Lt** (iš jų mainai – **274,2 tūkst.Lt**), 2000 m. – **1.265,4 tūkst.Lt (219,1 tūkst.Lt)**.

Valstybės kontrolė 2000 02 03 raštu Nr.140-13-314 rekomendavo: sudarant LRT paslaugų sutartis su mokiais užsakovais nenumatyti atsiskaitymo materialiu turtu (mainais), o su nemokiais užsakovais – nesudaryti LRT paslaugų sutarčių arba reikalauti išankstinio atsiskaitymo, sudaryti tik ekonomiškai pagrįstas ir naudingas LRT paslaugų sutartis, numatant LR CK nustatytas sandorių įvykdymo užtikrinimo priemones bei išankstinį ar dalinį avansinį atsiskaitymą pinigineis lėšomis; užtikrinti ir kontroliuoti LRT paslaugų sutartyse nurodytų abipusių įsipareigojimų vykdymą;

2000 metais buvo sudarytos **168** LRT reklamos paslaugų sutartys (buhalterinės apskaitos registru duomenimis), kur buvo numatytas atsiskaitymas materialiu turtu ir paslaugomis. Bendra šiose sutartyse numatytų prekių ir paslaugų kaina – **3.214.126,0 Lt**. Nors LRT turi visas galimybes savireklamai, **40%** sutarčių sumos sudarė atsiskaitymas reklamuojant LRT žiniasklaidos priemonėse (sutartis su UAB “Lietuvos rytas” – **354,0 tūkst.Lt** (2000 metams); sutartis su UAB “Ekstra žurnalas” – **184,1 tūkst.Lt**; sutartis su BĮ UAB “Verslo žinios” – **94,4 tūkst.Lt**; sutartis su UAB “Lietuvos žinios – **59,5 tūkst.Lt**) . Vykdamas reklamos akcijas žiniasklaidos priemonėse LRT patiria papildomas sąnaudas fotografijų kūrimui (fotografui G.Kažemėkui , kūrusiam fotografijos kūrinius LRT reklaminėms akcijoms, 2000 m. gruodžio mėn. priskaičiuota 10.500,0 Lt).

Mainais už reklamą buvo įsigijamos ne pirmo būtinumo prekės ir paslaugos (taksi paslaugos , kelialapiai į Palangos sveikatos mokyklą, įvairios reklamos paslaugos, dideli kiekiai kosmetikos prekių.

2000 metais buvo sudaromos sutartys su užsakovais , kurie neužtikrino savalaikio įsipareigojimų vykdymo . Pavyzdžiui, sudarytos 2 reklamos paslaugų sutartys su UAB “Rodiklis” (2000 08 24 - 35,4 tūkst.Lt sumai; 2000 11 02 – 47,2 tūkst.Lt sumai), kuri mainais už reklamą įsipareigojo atlikti reklaminius darbus (spauda ant marškinėlių , reklaminiai firmos kalendoriai). Minėtose sutartyse nebuvo numatytos netesybos už nesavalaikį atsiskaitymą už LRT suteiktas paslaugas. UAB “Rodiklis” 2000 metais nelaiku atsiskaitydavo už LRT teikiamas paslaugas ir 2000 12 31 buvo skolinga **64.691,0 Lt**.

Generalinio direktoriaus A.Trakimavičiaus 1999 11 26 įsakymu Nr.208 buvo patvirtinti reikalavimai, kurių privalo laikytis LTV reklamos direkcija, sudarydama reklamos sutartis. Ši reklamos nuolaidų sistema sudaro galimybę taikyti iki 30 % nuolaidas, neatsižvelgiant į užsakymų apimtį. Vykdamas tarpusavio atsiskaitymus natūriniais mainais prekėmis ir paslaugomis, buvo taikomos dar didesnės nuolaidos, nei numatyta 1999 11 26 įsakymu Nr.208 patvirtintoje tvarkoje. Pavyzdžiui, sutartyje su UAB “Lietuvos rytas” (2000 03 03 registruota Nr.150) numatytos abiejų sutarties šalių taikomos nuolaidos nuo teikiamų paslaugų vertės - 50%.

1999 m. buvo gauta 1125,6 Lt baudų ir delspinigių už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą, 2000 metais sutartinių įsipareigojimų vykdymas buvo nepakankamai kontroliuojamas. Baudų ir delspinigių už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą nebuvo gauta, o skolos įstaigai už reklamą 2000 12 31 sudarė **1.061,3 tūkst.Lt** (iš jų: skolos už radijo reklamą – 178,6 tūkst.Lt , skolos už televizijos reklamą – 274,2 tūkst.Lt , skolos (mainai) – 608,5 tūkst.Lt).

Atskiros mainais už reklamą įsigytos paslaugos:

- Pagal 1999 12 15 sudarytą sutartį tarp D.ir D.Radkevičių įmonės, atstovaujamos savininko D.Radkevičiaus, ir LRT , atstovaujamos l.e. direktoriaus pareigas A.Trakimavičiaus, LRT įsipareigojo įmonės pateiktus reklaminius skelbimus transliuoti per LTV ir LR, o įmonė mainais atsiskaityti rengdama seminarus atlygio sistemų kūrimo, projektų valdymo, įvaizdžio formavimo seminarus bei seminarus vadovams. Galutiniu darbų perdavimo – priėmimo aktu (2000 12 27) buvo konstatuota, kad įmonė surengė 146 val. seminarus bei atliko darbuotojų apklausą bendrai sumai **77.010,2 Lt** (su PVM **90.872, 04 Lt**) Įmonė reklamos grafikus – užsakymus įgaliojo pateikti UAB "Alora". Valstybės kontrolei pateiktos R.Radkevičių įmonės atlikto LRT atlygio sistemos įvertinimo ir pasiūlymų medžiagos analizė leidžia daryti išvadą, kad minėtos įmonės pasiūlytas atlyginimo sistemos modelis LRT nebuvo įgyvendintas.
- Pagal 2000 05 10 sudarytą sutartį su UAB "Alora" buvo numatyta , kad minėta reklamos agentūra už **67.796,62 Lt** (su PVM **80.000 Lt**) atliks LRT reitingų dinamikos analizę ir užsakys sociologinį tyrimą "LRT radijo ir televizijos klientų poreikių analizė". Minėtai įmonei LRT įvykdė reklamos paslaugų už sutartyje nurodytą sumą. UAB "Alora" darbų priėmimo – perdavimo aktai Valstybės kontrolei nebuvo pateikti. Pažymėtina, kad pagal sutartį Nr.LTV-98/1 tarp UAB "Baltijos tyrimai" ir LRT, UAB "Baltijos tyrimai" atlieka nuolatinį TV ir radijo auditorijos tyrimą dienoraščio metodu. Vieno mėnesio auditorijos tyrimų rezultatų kaina **4720 Lt**, iš jų **720,0 Lt** PVM.

IŠVADOS:

- *LRT neatsižvelgė į Valstybės kontrolės 2000 02 03 raštu Nr.140-13-314 pateiktą rekomendaciją, sudarant paslaugų sutartis nenumatyti atsiskaitymo materialiu turtu. Įstaigos kreditoriams skaičiuojant delspinigius už įsipareigojimų nevykdymą, nebuvo stengiamasi atsiskaityti pinigine forma;*
- *Mainais už LRT teikiamas paslaugas buvo atsiskaitoma ne pirmo būtino prekėmis ir paslaugomis.*

SIŪLYMAI LRT ADMINISRACIJAI:

- *Sudarant LRT paslaugų sutartis:*
 - *nenumatyti atsiskaitymo materialiu turtu su mokiais užsakovais;*
 - *numatyti netesybas už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą;*

- *Vykdyti sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolę ir laiku nutraukti sutartis su užsakovais, kurie nevykdo sutartinių įsipareigojimų;*
- *Spresti klausimą dėl sutarčių, kuriose už LRT transliuojamą reklamą numatoma atsiskaityti reklaminėmis paslaugomis atsisakymo.*

3.8. LRT sąnaudos.

2000 metų pajamų – išlaidų sąmatos vykdymo duomenimis LRT paprastųjų išlaidų struktūroje (9 grafikas) didžiausią dalį sudarė išlaidos darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms (47%) ir ryšių paslaugoms (19%).

Vadovaujantis LRT įstatu (patvirtintu 1997 m. gegužės 13 d.), galiojusiu iki 2000 m. lapkričio mėn., 6.14 punkto nuostatomis, viena iš LRT tarybos funkcijų - tvirtinti išlaidas, kurių sąmata viršija 50 tūkst.Lt. LRT administracijai nepateikus tokių išlaidų sąmatų, jų svarstymas ir tvirtinimas 2000 m. II pusmetyje nebuvo vykdomas.

3.8.1. Darbo apmokėjimo sistemos analizė ir Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimas.

LRT pateiktais sąmatos vykdymo duomenimis, sąnaudos darbo užmokesčiui 1999 metais sudarė **24 023 tūkst. Lt**, iš jų –honorarai pagal autorines sutartis su ne LRT darbuotojais sudarė – 1.705.163 tūkst. Lt.

LRT pateiktais laukiamais sąmatos vykdymo duomenimis, sąnaudos darbo užmokesčiui 2000 metais sudarė **21.658,0 tūkst.Lt**, iš jų honoraras pagal autorines sutartis su ne LRT darbuotojais sudarė - 1.154.135 tūkst. Lt.

Valstybės kontrolė 2000 02 03 raštu Nr.140-13-314 rekomendavo tobulinti nustatytą darbo apmokėjimo sistemą, griežtai siejant ją su galutiniais rezultatais.Generalinio direktoriaus A.Ilginio įsakymu 1998 06 15 Nr.113”Dėl LRT darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos pakeitimų” buvo nustatyta , kad televizijos laidų kūrėjų mėnesinis darbo užmokestis susideda iš minimalios mėnesinės algos ir papildomo atlyginimo už paruoštas ir transliuotas laidas; radijo laidų kūrėjų iš pagrindinės mėnesinės algos ir kintamojo priedo, kuris nustatomas atsižvelgiant į kiekvieno darbuotojo kvalifikaciją ir jo įdėtą darbą. Generalinis direktorius V.Žukas 2000 12 01 įsakymu Nr.193 nustatė naują tvarką, pagal kurią patvirtintos LRT darbuotojų mėnesinės algos pagal numatytas schemas, kintamojo atlyginimo procentinis dydis (iki 30%) ir nustatyta, kad kintamojo atlyginimo fondas sudaromas iš darbo užmokesčio fondui skirtų lėšų ir nustatomas kiekvienais metais pagal LRT tarybos patvirtintą pajamų – išlaidų sąmatą. Vyriausiųjų specialistų tarnybiniai atlyginimai nustatyti nuo 2300 iki 4000 Lt; struktūrinių padalinių vadovų nuo 1000 iki 3000 Lt, vyresniųjų specialistų nuo 1000 iki 2500 Lt, specialistų nuo 650 iki 2000 Lt, jaunesniųjų specialistų ir technikų nuo 650 iki 1700 Lt, tarnautojų nuo 600 iki 1200 Lt. Šis vadovo

įsakymas buvo dalinai nevykdomas, kadangi 2001 02 22 net 63 darbuotojai (daugiausiai kūrybiniai darbuotojai) buvo nesutikę pakeisti darbo sutarčių sąlygų ir darbo užmokesčio jiems buvo skaičiuojamas pagal anksčiau galiojusią tvarką. Įteisinus naują darbo apmokėjimo tvarką, darbuotojai neskatinami dirbti ir gaminti daugiau, kadangi gauna darbo sutartyje garantuotą atlyginimą.

2000 metais 54% priskaičiuoto darbo užmokesčio sudarė pareiginis atlyginimas, 12% įvairūs priedai ir priemokos; 9% autoriniai atlyginimai etatiniams darbuotojams; 7% apmokėjimas už atostogas, kompensacijos už neapmokamas atostogas; 6% papildomas atlyginimas, 5% autoriniai atlyginimai neetatiniams darbuotojams, 3% - išeitinės pašalpos; 2% - papildomas darbo apmokėjimas, kintamas atlyginimas – 1%, kiti priskaitymai – 1%.

LRT generalinio direktoriaus A.Ilginio įsakymu 1997 07 22 Nr.126; LRT generalinio direktoriaus V.Žuko 2000 09 27 įsakymu Nr.158 (su vėlesniais pakeitimais) radijo ir televizijos reklamos skyrių darbuotojams buvo numatyta mokėti papildomą atlyginimą nuo piniginių įplaukų sumos, gautos už reklamos transliavimą. Taip pat buvo numatyta mokėti papildomą atlyginimą LRT darbuotojui, suradusiam reklamos užsakovą (10 % užsakytos ir apmokėtos reklamos vertės, atskaičius PVM); TV reklamos direktijos sveikinimų grupės darbuotojams – 20% mėnesio įplaukų (atskaičius PVM) sumos, gautos už sveikinimų transliavimą, komercijos direktijos darbuotojams - 2% mėnesio įplaukų sumos (atskaičius PVM), gautos už radijo ir TV reklamos transliavimą.

2000 metais LRT darbuotojams buvo priskaičiuota **259,6 tūkst. Lt** papildomo atlyginimo nuo reklamos įplaukų bei įplaukų už sveikinimų transliavimą (iš jų - LRT radijo reklamos skyriaus vadovui A.Baranauskui – **36.134,0 Lt**; TV reklamos skyriaus vadovui – Z.Spalinskui – **11.260,0 Lt**; Sveikinimų koncertų skyriaus vadovui V.Deviatnikovui – **15.885,0 Lt**; Komercijos direktoriui T.Dobrovolskiui – **6.900,0 Lt**). Papildomi atlyginimai buvo priskačiuoti iš valstybės biudžeto lėšų (66,0%) bei rėmėjų lėšų (34%).

Generalinio direktoriaus A.Ilginio įsakymais 1997 10 07 Nr.177 ir 1997 09 01 Nr.154 numatyta skirti iš rėmėjų lėšų **58,5%** (įskaitant įnašus socialiniam draudimui) kūrybinės grupės, suradusios rėmėją papildomam darbo apmokėjimui ir **41,5%** laidų gamybai. 2000 metais buvo sudarytos 122 sutartys su laidų rėmėjais. 2000 m. pajamos iš rėmėjų lėšų (be dovanai gautų vertybių) sudarė **504.231,77 Lt**, piniginės įplaukos sudarė **479.280,0 Lt**. Tuo tarpu darbo užmokesčio iš rėmėjų lėšų buvo priskaičiuota **263.034,88 Lt** (pareiginio atlyginimo- 409,09 Lt, autorinio atlyginimo ir honorarų – 174.505,79 Lt, papildomo darbo apmokėjimo už reklamą (priskaitymų kodas 344) – 88.120,0 Lt. Kartu su socialinio draudimo įmokomis tai sudarė **68,3%** pajamų iš rėmėjų lėšų. 2001 03 27 įsakymu Nr.33 buvo patvirtinta nauja LRT laidų rėmimo tvarka, kurios 14 p. nustatyta, kad **49 %** (neįskaitant įnašų socialiniam draudimui) rėmimui skirtų lėšų panaudojama darbuotojų, kūrusių laidą, darbo apmokėjimui. Tokiu būdu kartu su socialinio draudimo įmokomis **64,2 %** rėmėjų lėšų bus skiriama papildomam darbo apmokėjimui ir socialinio draudimo įmokoms.

Vadovaujantis LRT įstatymo 10 straipsnio 16 punktu punkto (2000 06 29 įstatymo Nr.VIII-1780 redakcija) nuostatomis LRT Taryba nustato generalinio direktoriaus atlyginimą. LRT Tarybos 1999 m. rugsėjo 17 d. nutarimu generalinio direktoriaus pareigas einančiam A.Trakimavičiui buvo nustatytas 5 vidutinių mėnesinių įstaigos darbuotojų atlyginimo dydžio atlyginimas, sumažinus apskaičiuotą sumą 15%. LRT tarybos 2000 m. sausio 21 d. ir 2000 liepos 11d. nutarimais generaliniam direktoriui V.Žukui buvo nustatytas 4 vidutinių mėnesinių praėjusio ketvirčio įstaigos darbuotojų atlyginimo dydžio atlyginimas. Neatsižvelgiant į LRT ekonominę – finansinę situaciją, 2000 m. gruodžio 12 d. LRT tarybos nutarimu generaliniam direktoriui V.Žukui nuo 2000 m. gruodžio mėn. buvo nustatytas 5 vidutinių mėnesinių įstaigos darbuotojų darbo užmokesčių dydžio atlyginimas. Vadovaujantis LRT generalinių direktorių A.Ilginio ir V.Žuko įsakymais 1998 05 26 Nr.170K; 2000 07 12 Nr.329 K, 2000 07 12 Nr.330K generalinio direktoriaus pavaduotojų – televizijos direktoriaus, radijo direktorės, vyriausiojo finansininko atlyginimai lygūs 85% generalinio direktoriaus atlyginimo, vyriausiojo finansininko pavaduotojos – 85 % vyriausiojo finansininko pareiginio atlyginimo. Toliau taikant LRT tarybos nutarimu ir minėtais įsakymais nustatytą tvarką, sąnaudos darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms 2001 metais, lyginant su 2000 metais padidės apie **88 tūkst. Lt**.

IŠVADOS:

- *Generalinis direktorius V.Žukas neatsižvelgė į Valstybės kontrolės pateiktas rekomendacijas tobulinti nustatytą darbo apmokėjimo sistemą, susiejant ją su galutiniais darbo rezultatais.*
- *Nors 2000 metais LRT komercinių lėšų įplaukos, lyginant su 1999 metais sumažėjo 3.564.963,42 Lt, darbuotojai buvo skatinami skiriant papildomą atlyginimą už komercines įplaukas;*
- *Papildomas atlyginimas darbuotojų skatinimui už komercines įplaukas buvo priskaičiuojamas iš valstybės biudžeto bei rėmėjų lėšų.*

SIŪLYMAI LRT TARYBAI:

- *Darbo užmokesčių dydį vadovaujantiems darbuotojams nustatyti atsižvelgiant į LRT finansinę situaciją.*

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Peržiūrėti darbo apmokėjimo sistemą, apsvarstyti galimybę atsisakyti darbuotojų skatinimo nuo komercinių ir rėmėjų lėšų įplaukų;*
- *Sutarčių su rėmėjais rengimo klausimus pavesti struktūriniais padaliniais, vykdančioms reklamos funkcijas.*

3.8.2. LRT programų transliavimo sąnaudos

LRT veiklos ir verslo plane pateikti metinės ekonomijos, kuri gali būti pasiekta sutrumpinus televizijos programą, radijo programas ir panaikinus III radijo programą, rodikliai (galima metinė ekonomija sutrumpinus TV programą 2 valandomis – apie **670 tūkst.Lt**, I radijo programą 4 valandomis – apie **1.012 tūkst.Lt**, II radijo programą 3 valandomis – apie **415 tūkst.Lt**, III radijo programą 4

valandomis – apie **450 tūkst.Lt**, panaikinus III radijo programą – apie **740 tūkst.Lt**). TV programų apimtys 2000 metais nebuvo trumpinamos ir 2000 metų IV ketvirtį sudarė vidutiniškai 13,3 val. per parą. Radijo programų transliavimo apimtys : sumažėjo: Radijo I programos – nuo 24 val. per parą (I ketvirtyje), iki 19 val. per parą (IV ketvirtyje) , didėjo: Radijo II programos trukmė nuo 11,9 val. per parą I ketvirtyje iki 16,9 val. per parą IV ketvirtyje, Radijo III programos trukmė atitinkamai – 11,9 – 15,9 val.per parą.

2000 m. sausio 3 d. LRT taryba pritarė administracijos pasiūlymui sustabdyti Lietuvos radijo II ir III programas nuo 2000 m. sausio 15 iki vasario 15 d. bei sumažinti Lietuvos televizijos programos transliavimo apimtį vidutiniškai 2 valandomis, perpus sumažinti originalių laidų gamybą, dalį darbuotojų išleidžiant priverstinių prastovų. L.e. generalinio direktoriaus pareigas V.Žukas 2000 02 08 raštu Nr.71-16-144 kreipėsi į Lietuvos radijo ir televizijos centrą, kad nuo 2000 m. vasario 11 d. būtų atnaujintas Radijo II ir III programos transliavimas.

Vykdamas valstybės kontrolieriaus J.Liaučiaus 2001 03 19 pavedimą Nr.210-5-1 Valstybės kontrolės Kauno kontrolės skyriaus kontrolierius J.Bacevičius atliko priešpriešinį tikrinimą atskirais akcinės bendrovės “Lietuvos radijo ir televizijos centras”(toliau – Bendrovė) 2000 metų veiklos klausimais pagal 2001 03 22 patvirtintą tikrinimo programą. Atlikus tikrinimą surašyta 2001 03 30 ataskaita Nr.210-5-10. Šio tikrinimo metu atlikta įkainių ir nuolaidų nustatymo bei taikymo radiofonijoje ir televizijoje analizė, kurios metu nustatyta:

3.8.2.1.Įkainių nustatymo ir taikymo analizė

3.8.2.1.1. Įkainių taikymas radiofonijai

Tikrinamuoju laikotarpiu, palyginus įkainių taikymą RRL kanalų suteikimo radijo programų perdavimui, radijo programų įvedimui bei radijo programų išskyrimui, nustatyta, kad Lietuvos nacionaliniam radijui (toliau – LNR), “Ultra vires” ir “Radiocentrai” taikomi tokie patys įkainiai.

3.8.2.1.2.Įkainių taikymas televizijai

Atlikus įkainių taikymo analizę nustatyta, kad už to paties tipo siūstuvų eksplotavimą, RRL kanalų suteikimą televizijos programų perdavimą, televizijos programų įvedimą bei televizijos programų išskyrimą, Lietuvos nacionalinei televizijai (toliau – LTV), LNK, Tele-3 bei “Baltijos” televizijai taikomi vienodi įkainiai.

IŠVADOS:

- *Bendrovės taikomi įkainiai neviršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytų maksimalių ribinių įkainių, yra suderinti su Valstybine konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnyba bei su buvusia Lietuvos Respublikos Ryšių ir informatikos ministerija.*

- *Visiems vartotojams taikomi tokie patys įkainiai.*

- *Rekonstruotam televizijos siūstuvui “DON” 50 kW ir naujai įsigytam siūstuvui NH 502 1,5 kW atlikti galiojančių įkainių palyginimą su maksimaliais ribiniais įkainiais nėra galimybių, nes Lietuvos Respublikos Vyriausybė šioms priemonėms nėra nustčiusi maksimalių ribinių reikšmių.*

3.8.2.2. Nuolaidų taikymo analizė

3.8.2.2.1. Nuolaidų taikymas radiofonijai

Prie nuolaidų susiejusių su įkainio mažinimu priskirtinos kanalų suteikimo įkainio nuolaida 27,9 %, programos įvedimo įkainio nuolaida 15 % bei programos išskyrimo įkainio nuolaida 15 %. Dėl minėtų nuolaidų taikymo per 2000 metus LNR už 18765 (7536+5739+5490) transliuotas val. priskaičiuota 269574 Lt, "Radiocentrai" už 6928 transliuotas val. priskaičiuota 56951 Lt. Šios nuolaidos LNR (lyginamasi svoris pagal pajamas 200 m. yra 77,04%, visų programų metinė transliavimo trukmė - 18765 val.) ir "Radiocentrai" (lyginamasi svoris pagal pajamas 200 m. yra 4,03 %, metinė transliavimo trukmė – 6928 val.) taikomos vienodai, neatsižvelgiant į skirtingą lyginamąjį svorį pagal gautas pajamas ir skirtingą metinę transliavimo trukmę.

Prie nuolaidų, nesusietų su įkainiu, priskirtina nuolaida LNR už LR-2 ir LR-3 programų transliavimo suspendavimą 2000 sausio – vasario mėnesiais. Dėl šios nuolaidos taikymo LNR už LR-2 ir LR-3 transliavimą mokėtina suma sumažėjo 84061 (46061+38000) Lt.

IŠVADA:

• *Nuolaidos radiofonijai LNR (lyginamasi svoris pagal pajamas 2000 m. yra 77,04%, visų programų metinė transliavimo trukmė - 18765 val.) ir "Radiocentrai" (lyginamasi svoris pagal pajamas 2000 m. yra 4,03 %, metinė transliavimo trukmė – 6928 val.) taikomos vienodai, neatsižvelgiant į skirtingą lyginamąjį svorį pagal gautas pajamas ir skirtingą metinę transliavimo trukmę.*

3.8.2.2. Nuolaidų taikymas televizijai

Tikrinamuoju laikotarpiu Bendrovė televizijai taikė šias nuolaidas:

• kanalų suteikimo įkainio nuolaida - 48 %, programos įvedimo įkainio nuolaida - 48 % bei programos išskyrimo įkainio nuolaida - 48 % už transliavimo laiką ilgesnį kaip 14 val. bet neviršijantį 16 val. esant garantinio siuntimo trukmei 18 val./parą ir kanalų suteikimo įkainio nuolaida 100 %, programos įvedimo įkainio nuolaida -100 % bei programos išskyrimo įkainio nuolaida -100 % už transliavimo laiką ilgesnį kaip 16 val. esant garantinio siuntimo trukmei 16 val./parą. Dėl šių nuolaidų taikymo per 2000 metus LNK priskaičiuota 263710 Lt , TV-3 (Tele –3) priskaičiuota 193787 Lt.

• kanalų suteikimo įkainio nuolaida 5 %, 19,25 %, 50 % ir 57,5 %, programos įvedimo įkainio nuolaida 5 %, 19,25 %, 50 % ir 57,5 %, % bei programos išskyrimo įkainio nuolaida 5 %, 19,25 %, 50 % ir 57,5 %, už transliavimo laiką nuo 6 val. ryto iki 1 val. nakties. Dėl šios nuolaidos taikymo per 2000 metus Baltijos televizijai priskaičiuota 334430 Lt.

Skirtingą nuolaidų taikymo priežastį LTV, LNK, Tele-3 ir Baltijos televizijai Bendrovės marketingo skyriaus viršininkas L. Lisauskas paaiškina tuo, kad Baltijos TV naudoja ne pagrindinius, o rezervinį RRL kanalą, rezervinę signalo įvedimo bei išskyrimo įrangą ir dirbo 24 val./parą.

2000 metais LTV įkainių nuolaidos nebuvo taikomos . Bendrovės marketingo skyriaus viršininko L. Lissausko aiškinimu LTV nuolaidos buvo netaikomos dėl per mažo apkrovimo t.y. garantinio siuntimo laiko, kuris buvo 12 val./para.

Prie nuolaidų, nesietinų su įkainiu, priskirtinos nuolaidos už atsiskaitymą už suteiktas paslaugas, nes LTV ir “Baltijos” televizija atsiskaito pateikus sąskaitą faktūrą už atliktus darbus, o LNK ir Tele-3 privalo avansu sumokėti už vieno mėnesio garantinio siuntimo trukmę.

IŠVADOS:

- ***LTV įkainių nuolaidos nebuvo taikomos dėl per mažo tinklų apkrovimo ir pagrindinių kanalų bei pagrindinės signalo įvedimo ir išskyrimo įrangos naudojimo.***
- ***Komercinėms televizijoms įkainių nuolaidos taikomos atsižvelgiant į programų transliavimo trukmę bei rezervinių kanalų bei rezervinės signalo įvedimo ir išskyrimo įrangos naudojimą.***
- ***Taikant nuolaidas LTV, LNK ir TV-3 neatsižvelgiama į programų transliavimo paros laiką.***

Atlikus radijo ir televizijos paslaugų įkainių struktūrinę analizę nustatyta, kad Bendrovės taikomų įkainių struktūroje pelno norma sudaro 10% ir atitinka pelno normą suderintą su Valstybine konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnyba.

Atlikus įkainių didinimo įtakos bendrovės veiklos rezultatams analizę, nustatyta, kad naujų tarifų įvedimas palankesnis komerciniams radiofonijos vartotojams, nes jų prognozuojamas 1 val. tinklo santykinis augimas procentine išraiška yra žemesnis. Naujų tarifų įvedimas televizijai sudaro vienodas sąlygas visiems televizijos vartotojams, nes prognozuojamas 1 val. tinklo santykinis augimas procentine išraiška yra vienodas. LTV lyginant su LNK ir Tele- 3 eksploatuoja mažiausiai atnaujintus tinklus.

Atlikus vartotojų atsiskaitymo analizę, nustatyta, kad Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija ir Baltijos televizija yra išskolinę Bendrovei. Šių vartotojų išskolinimų sumos turi tendenciją didėti.

Siūlymai ir rekomendacijos LRTC:

- ***Kreiptis į Ryšių reguliavimo tarnybą dėl maksimalių ribinių įkainių nustatymo rekonstruotam televizijos siųstuvui “DON” 50 kW ir naujai įsigytam siųstuvui NH 502 1,5 kW .***

Siūlymai ir rekomendacijos steigėjui – Susisiekimo ministerijai ir LRTC:

- ***Nuolaidos radiofonijai taikyti atsižvelgiant į skirtingą lyginamąjį svorį pagal gautas pajamas ir į skirtingą metinę transliavimo trukmę.***
- ***Nuolaidas televizijai taikyti atsižvelgiant ne vien į garantinio siuntimo trukmę, rezervinių priemonių naudojimą bet ir į paros laiką.***

LRT atlikus radijo ir televizijos auditorijos tyrimų analizę bei surinkus papildomą informaciją apie LTV turimas technines sąlygas ir galimybes nustatyta:

- LTV turi technines sąlygas ir galimybes naudotis rezerviniu RRL kanalu bei rezervine TV signalo įvedimo ir išskyrimo įranga, tačiau tuo nesinaudoja, aiškinant, kad tai gali pabloginti rengiamų laidų perdavimo kokybę ir pakenkti institucijos prestižui;

- Apie LRTC taikomų nuolaidų dydį už rezervinių priemonių naudojimą LRT neturi informacijos;
- LR-3 radijo programos klausytojų auditorija yra netirta ir nežinomas šios programos visuomeninis poreikis.

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *Sudarant sutartis su LRTC derėtis dėl nuolaidos radiofonijai taikymo už didžiausią tarp vartotojų lyginamąjį svorį pagal gautas pajamas;*
- *Atsisakyti laikinai išjungtų radijo priemonių paslaugų vidurinių bangų tinkle;*
- *Apsvarstyti galimybę transliuoti LTV televizijos programą rezerviniu RRL kanalu bei rezervine signalo įvedimo ir išskyrimo įranga ir už tai gauti šių priemonių naudojimo įkainių nuolaidas.*
- *Atlikti LR –3 radijo programos klausytojų auditorijos tyrimus ir pagal šių tyrimų rezultatus spręsti dėl šių transliacijų testinumo.*

3.8.3. Kitos LRT veiklos sąnaudos .Laidų ir paslaugų pirkimas

Viešųjų įstaigų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 9 punkte numatyta, kad viešoji įstaiga gali skelbti konkursus priemonėms įgyvendinti, LRT įstatymo 10 straipsnio 10 punkte (įstatymo nuostata įsigaliojo nuo 2000 07 19) numatyta, kad LRT taryba tvirtina konkursų LRT laidoms rengti rezultatus. 2000 metų II pusemetyje LRT Taryba netvirtino konkursų laidoms rengti rezultatų.

Valstybės kontrolei paprašius pateikti LRT laidų sąmatas, buvo pateiktos tik atskirų laidų rengimo sąmatos, kadangi 2000 metais laidų rengimo sąnaudos buvo skaičiuojamos ne visoms laidoms.

Atrankos būdu patikrinus 2000 m. sudarytas laidų pirkimo sutartis, nustatyta, kad tuo laikotarpiu, kai LRT taryba turėjo tvirtinti laidų pirkimo rezultatus, nekonkurso būdu buvo įsigytos brangiai kainuojančios laidos:

- Pagal 2000 09 21 sutartį su AB “Lietuvos žinių studija” LRT įsipareigojo įsigyti išimtinės transliacijos teises laidai “Tiesiai šviesiai”. Vienos laidos kaina – **1500 Lt, su PVM 1770 Lt**. Laida transliuojama 5 kartus per savaitę, laidos trukmė 7-10 min. Nuo laidos transliavimo pradžios (2000 m. spalio 9 d.) iki 2001 01 31 UAB “Lietuvos žinių studija” priskaičiuota **138.060,0 Lt**, pervesta 15.000,0 Lt, LRT skola UAB “Lietuvos žinių studija” 2000 12 31 – **93.482,0 Lt**.
- Pagal 2000 08 01, 2000 10 03, 2000 11 01 sutartis su UAB “Tangomanija” buvo numatyta įsigyti teises į laidas:

“Sidnėjus 2000” (3 laidos po 45 min.) – suteikiant LTV reklamos laiko už **87.750,0 Lt** (su PVM **103.545,0 Lt**), taikant 30 proc. nuolaidą, bei už laidų savireklamos paruošiamuosius darbus apmokėti **35.400 Lt**. Be to, LRT įsipareigojo suteikti firmai patalpas ir technines priemones, organizuoti dekoracijų sukūrimą; gaminti muzikinio kūrinio videoklipą, laidos savireklamos videoklipą, skirti transliacijai technines priemones ir aptarnaujantį personalą.

“Bumerangas.Olimpiadai pasibaigus” (2 laidos po 60 min.) – suteikti reklamos laiko už **13.430 Lt** (su PVM **15.847,0 Lt**)

“LKL krepšinio lyga” (LKL krepšinio sezono metu prieš ir po kiekvienų varžybų 1 laida, kurios bendra trukmė – 25 min.) – mokėti kiekvieną mėnesį 60.000 Lt (su PVM 70.800 Lt). Ši sutartis buvo pakeista, sudarant atskiras autorines sutartis su laidos rengėjais. 2000 metais UAB “Tangomanija” buvo priskaičiuota **267.973,61 Lt**, pervesta **70.400 Lt**, reklaminio laiko suteikta už **119.392,0 Lt**.

Tikrinant LRT sudarytas sutartis su neetatintais LRT darbuotojais, nustatyta, kad pagal autorinę sutartį 2000 08 09 (2000 08 21 registruota Nr.160 (a) su Linu Mariumi Paugiu LRT užsakė LRT televizijos transliuojamos analizės atlikimą ir jos pagrindu LRT kanalo vieningo įvaizdžio kūrimo, savireklamos ir įgyvendinimo scenarijaus plano (projekto) kūrimo, įgyvendinimo darbų atlikimą. Sutarties kaina iš viso 8100 Lt, priskaičiuota 2000 09 – 12 mėn. – 8470 Lt, 2000 01 – 1800 Lt, iš viso 10270 Lt. LRT kanalo įvaizdžio kūrimo darbus turėtų atlikti LRT struktūriniai padaliniai ir darbuotojai: TV reklamos skyrius, Dailininkų ir vaizdinio paruošimo skyrius.

Konkursų laidoms ir laidų ciklo sukūrimas, rengimas

1999 01 14 LRT generalinio direktoriaus A.Ilgūno įsakymu Nr.2 (nauja redakcija 1999 06 29 įsakymu Nr.120) buvo patvirtintos LTV laidų rengimo, techninių priemonių planavimo, laidų transliavimo į eterį instrukcijos. Instrukcijos 15 punkte numatyta, kad laidos, laidų ciklo sukūrimui arba jų rengimui gali būti skelbiami konkursai, II skyriaus 2.1. punkte numatyta, kad konkurse turi teisę dalyvauti Lietuvos televizijos darbuotojai, nepriklausomi autoriai ir prodiuseriai. LTV direktoriaus R.Jankausko paaiškinimu buvo organizuojami konkursai atskiroms tik laidoms, tačiau jų rezultatų LRT taryba netvirtino.

IŠVADOS:

- *Neatsižvelgiant į LRT finansinę situaciją, buvo įsigyjamoms nepriklausomų laidų kūrėjų TV laidos, už kurias buvo atsiskaitant reklamos laiku ir pinigine forma;*
- *LRT taryba netvirtino konkursų laidoms rengti ir įsigyti rezultatų;*
- *Savireklamos ir LTV kanalo įvaizdžio kūrimo darbus atliko nepriklausomas autorius, nors LRT struktūroje yra TV reklamos skyrius, Dailininkų ir vaizdinio paruošimo skyrius.*

SIŪLYMAI LRT TARYBAI:

Patvirtinti konkursų LRT laidoms rengti ir įsigyti tvarką ir tvirtinti jų rezultatus.

SIŪLYMAI LRT ADMINISTRACIJAI:

- *TV kanalo įvaizdžio kūrimo ir savireklamos darbus pavesti LRT struktūriniais padaliniais vykdančioms šias funkcijas.*

3.8.4. Kitos sąnaudos (LRT tinklelio pristatymas)

LRT naujojo sezono pristatymui žiniasklaidos atstovams 2000 m. rugsėjo 29 d. iš UAB “Lietuviškas midus” buvo pirkti gėrimų už **1179,89 Lt.**, taip pat suorganizuotas iškilmingas svečių

priėmimas AB "Taurakalnis", kainavęs **8902,13 Lt.** LRT tinklelio pristatymas apmokėtas iš komercinių lėšų sąskaitos.

IŠVADA:

Organizuojant naujo tinklelio pristatymą, LRT patyrė nebūtiną sąnaudas.

4. Veiklos efektyvumas .

Veiklos rezultatų vertinimas pagal visuomenės apklausų tyrimų rezultatus

Pagal sutartį Nr.LTV-98/1 tarp UAB "Baltijos Tyrimai" ir LRT, UAB "Baltijos tyrimai" atlieka nuolatinį TV ir radijo auditorijos tyrimą dienoraščio metodu. Vieno mėnesio auditorijos tyrimų rezultatų kaina 4720 Lt, iš jų 720,0 Lt PVM.

Vertinant auditorijos tyrimų rezultatus atskirų laidų atžvilgiu 2000 08 16 – 2000 12 05 laidokotarpio laidos "Tiesiai šviesiai" reitingai svyravo nuo 1,3 iki 3,7%, laidos "Sidnėjus. Studija bumerangas 7,4% iki 2,4%, kas atitinka LRT laidų reitingų vidurkį.

Nacionalinio radijo ir televizijos laidų įtakos klausytojams / žiūrovams vertinimas atliktas pagal tikrinimui pateiktus Baltijos tyrimai / Gelup atliktus vidutinės savaitės auditorijos tyrimų duomenis. Pagal atliktų tyrimų metodiką savaitės auditoriją sudaro gyventojai, klausę arba žiūrėję radijo / televizijos stotį bent 8 minutes per savaitę. Vidutinė stoties auditorija pateikiama procentais nuo visų 12 – 74 metų amžiaus Lietuvos Respublikos gyventojų. LR – 3 programos auditorijos tyrimai tikrinamuoju laikotarpiu nebuvo atliekami ir todėl šios programos laidų įtakos klausytojams nėra galimybių įvertinti.

Atlikus radijo stočių auditorijos kitimo per 1999 06 01 – 2000 12 31 laikotarpį vertinimą nustatyta, kad Lietuvos nacionalinio radijo LR – 1 programos auditorija nuo 1999 06 01 iki 2000 12 01 sumažėjo 267 (1142 - 875) tūkst. klausytojų, LR – 2 programos auditorija – sumažėjo 28 (130 – 102) tūkst. klausytojų. LR – 1 programos lyginamasis svoris klausytojų auditorijai sumažėjo 4 (24,0 – 20,0) %, LR – 2 programos - sumažėjo 0,7(3,0 – 2,3) %. Tai rodo ir taip nedidelę įtaką turinčio Lietuvos nacionalinio radijo įtakos į visuomenės informavimą mažėjimą.

Atlikus televizijos stočių auditorijos kitimo per 1999 06 01 – 2000 12 31 laikotarpį vertinimą nustatyta, kad LTV auditorija (žiūrovų skaičius) nuo 1999 06 01 iki 2000 12 01 padidėjo 16 (1614 – 1598) tūkst. žiūrovų. Televizijų stočių tarpe pagal auditorijos lyginamąjį svorį (televizijos žiūrovų dalį) tiriamuoju laikotarpiu LTV rodiklis sumažėjo 1,4 (17,5 – 16,1) % ir ši televizija pagal šį rodiklį iš trečios vietos smuko į ketvirtą vietą, atitinkamai užleisdama LNK – 24,8 %, TV 3 – 23,7 % bei Baltijos TV – 19,3 %. Tai rodo LTV įtakos į visuomenės informavimą mažėjimą.

IŠVADA:

LTV ir LNR įtaka į visuomenės informavimą mažėja.

SIŪLYMAI:

Sudarant sutartis su auditorijos tyrimų institucijomis, ieškoti galimybių atlikti radijo laidų reitingų nustatymą.

Valstybės kontrolės Kontrolės ir veiklos audito
skyriaus kontrolierė

J.Korzunienė

Kauno kontrolės skyriaus kontrolierius

J.Bacevičius

Su ataskaita susipažino:

Viešosios įstaigos“Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija”
tarybos pirmininkas

M.Martinaitis

Generalinis direktorius

V.Milaknis

Vyriausiasis finansininkas

Ž.Volčatskas